

**«Qazaqstan Investment Corporation»
акционерлік қоғамы**

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған
жылға арналған жеке қаржылық
есептілік

Мазмұны

Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі

Пайда немесе залал және басқа жиынтық кіріс туралы жеке есеп 9

Қаржылық жағдай туралы жеке есеп 10

Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы жеке есеп 11

Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы жеке есеп 12-13

Жеке қаржылық есептілікке ескертпелер 14-67

«КПМГ Аудит» жауапкершілігі
шектеулі серіктестігі
Қазақстан, А25D6T5, Алматы,
Достық д-лы, 180,
+7 (727) 298-08-98

«КПМГ Аудит» жауапкершілігі
шектеулі серіктестігі
Қазақстан, А25D6T5, Алматы,
Достық даңғылы, 180

Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі

«Qazaqstan Investment Corporation» акционерлік қоғамының Акционеріне және Директорлар кеңесіне

Пікір

Біз 2024 жылдың 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдай туралы жеке есебінен, көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша пайда немесе залал және басқа жиынтық табыс, меншікті капиталдағы өзгерістер және ақша қаражаттарының қозғалысы туралы жеке есептерден, сондай-ақ, есеп саясатының елеулі тұжырымдамалары мен басқа түсіндірмелі ескертпелерден тұратын «Qazaqstan Investment Corporation» АҚ (бұдан әрі – «Қоғам») жеке қаржылық есептіліктің аудитін жүргіздік.

Біздің пікірімізше, жеке қаржылық есептілік Қаржылық есептілігінің халықаралық стандарттары жөніндегі Комитеті шығарған ҚЕХС стандарттарына (ҚЕХС қаржылық есептіліктің стандарттары) сәйкес барлық елеулі қатынастарда Қоғамның 2024 жылдың 31 желтоқсанындағы жеке қаржылық жағдайын және көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша жеке қаржылық нәтижелерін және жеке ақша қаражаттарының қозғалысын әділ көрсетеді.

Пікір білдіруге негіздеме

Біз Аудиттің халықаралық стандарттарына сәйкес аудит жүргіздік. Осы стандарттар бойынша біздің жауапкершілігіміз одан әрі есебіміздің *«Жеке қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі»* бөлімінде сипатталған. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп стандарттары Кеңесінің кәсіби бухгалтерлерге арналған әдеп кодексіне («БАХӘСК кодексі») және біздің жеке қаржылық есептіліктің аудитіне тиісті Қазақстан Республикасында қолданылатын әдептілік талаптарға сәйкес Қоғамға қатысты тәуелсіз болып табыламыз және біз басқа да әдептілік міндеттемелерді аталған талаптар мен БАХӘСК кодексіне сәйкес орындадық. Біз алған аудиторлық дәлелдер біздің пікірімізді білдіруге негіздеме болуға жеткілікті және тиісті деп есептейміз.

Аудиттің негізгі мәселелері

Аудиттің негізгі мәселелері-бұл біздің кәсіби пікірімізге сәйкес, ағымдағы кезеңдегі жеке қаржылық есептіліктің аудиті үшін ең маңызды болып табылатын мәселелер. Бұл мәселелер жеке қаржылық есептілік аудиті аясында және осы есептілік туралы пікірімізді қалыптастыру кезінде қарастырылды және біз бұл мәселелер бойынша жеке пікір білдірмейміз.

Өзгерістері пайда немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын еншілес ұйымдарға және өзге де активтерге инвестицияларды бағалау

Жеке қаржылық есептілікке 11 және 24-ескертпелерді қараңыз.

Аудиттің негізгі мәселесі	Аудиттің негізгі мәселесіне қатысты аудиторлық рәсімдер
Өзгерістері пайда немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын еншілес ұйымдарға және өзге де активтерге инвестициялардың үлесі қоғам активтерінің жалпы шамасында 73% құрайды. Осы активтердің әділ құнын бағалау тұрақты негізде жүргізіледі және елеулі бақыланбайтын деректерге қатысты пайдаланылатын жорамалдарға сезімтал. Өзгерістері пайда немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын активтердің едәуір көлеміне және соған байланысты пайымдаулар мен бағалаудың белгісіздігіне байланысты бұл сала аудиттің негізгі мәселесі ретінде қаралады.	Біз ХҚЕС (IFRS) 13 қаржылық есептілік стандартына сәйкес активтердің әділ құнын бағалау үшін Қоғам қолданатын әдістеме мен саясаттың негізгі аспектілерін талдадық. Өзгерістері пайда немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын активтерге қатысты Қоғам қолданатын кәсіби пайымдаулар мен жорамалдардың барабарлығын талдау үшін біз мынадай рәсімдерді жүргіздік: - Біз Қоғам қолданатын үлестік және қарыздық инвестициялардың әділ құнын бағалау әдістерінің негізділігі мен дәйектілігін тексердік. Біз Қоғам пайдаланған бағалау әдіснамасы мен болжамдарын талдау үшін Бағалау жөніндегі мамандарымызды және қаржылық тәуекелдерді басқару жөніндегі мамандарды іріктемелі негізде қатыстырдық. - Біз Қоғамның бухгалтерлік есеп деректерін сәйкесінше олардың басшылығы мен басқарушы серіктестерінен алынған растау хаттарына жауаптармен салыстыру арқылы портфельдік компаниялар мен жеке капитал қорларының капиталындағы Қоғамның үлесін растадық. - Біз портфельдік компаниялардың қоғам алдындағы негізгі борышының өтелмеген сомасын қоғамның бухгалтерлік есебінің деректерін олардың басшылығынан алынған растау хаттарына жауаптармен салыстыру арқылы растадық. - Қоғамның еншілес ұйымдарға салған инвестициялары үшін біз үлестік және борыштық инвестицияларға, сондай-ақ басқа да таза активтерге өз салымдарының әділ құнын бағалауға негізделген олардың әділ

	құнын есептеудің арифметикалық дәлдігін тексердік. - Қоғамның еншілес ұйымдарының әділ құны опциондарды ескере отырып бағаланатын портфельдік компанияларға үлестік инвестициялары үшін біз дисконтталған ақша ағынының есептеулерін опциондық келісімдер деректерімен салыстырдық және дисконттау мөлшерлемелерін капиталдың орташа өлшенген құнын меншікті бағалау негізінде қайта есептедік. - Олар бойынша әлеуетті өзгеріс жеке қаржылық есептілікке елеулі ықпалын тигізе алатын DCF модельдер көмегімен әділ құны бағаланатын Қоғамның еншілес ұйымдарының портфельдік компанияларына үлестік инвестициялар үшін біз EBITDA-ның болжамды сату көлемін, бағасын, өзіндік құнын, жалпы кірістілігін және кірістілігін тарихи деректермен салыстырдық, болжамдардың тарихи дәлдігін бағаладық, оларды қаржылық есептілік деректері бойынша нақты нәтижелермен салыстырдық. Біз Қоғам қолданған болжамдарды сыртқы көздерден алынған салалық, қаржылық және экономикалық деректермен салыстырдық. - Қоғамның және оның еншілес ұйымдарының тікелей инвестициялардың портфельдік қорларына үлестік инвестициялары үшін біз қорлардың бас серіктестерінің тиісті қорлардың таза активтерінің құны және қоғамның меншік үлесі туралы есептерінің өзекті деректері негізінде әділ құнды қайта есептедік. Біз сондай-ақ қоғамның тиісті қорлардың таза активтерінің құнын түзету үшін пайдаланған болжамдарын сыни тұрғыдан бағаладық. - Қоғамның және оның еншілес ұйымдарының борыштық инвестициялары үшін біз ақша қаражаттарының дисконтталған ағынының есептеулерін қарыз шарттарының деректерімен салыстырдық және әрбір қарыз алушы үшін кредиттік тәуекел үшін өз маржасын бағалау негізінде дисконттау мөлшерлемелерін ол үшін есептелген кредиттік рейтинг негізінде қайта есептедік. Біз сондай-ақ әділ құны бойынша бағаланатын активтерді бағалауға қатысты ақпаратты ашудың дұрыстығы мен толықтығын бағаладық, оның өзгерістері пайда немесе залал құрамында көрсетіледі.

Басқа ақпарат

Басшылық басқа ақпарат үшін жауапты. Басқа ақпарат жылдық есепке енетін ақпаратты қамтиды, бірақ басқа ақпаратқа жеке қаржылық есептілік пен жеке қаржылық есептілік туралы біздің аудиторлардың есебі енбейді. Жылдық есеп бізге, болжаммен, осы аудиторлардың есебінің күнінен кейін ұсынылады.

Біздің жеке қаржылық есептілік туралы пікіріміз басқа ақпаратты қамтымайды және біз басқа ақпаратқа қатысты қандай да бір нысандағы сенімділік қорытындысын білдірмейміз.

Біздің жеке қаржылық есептіліктің аудитіне байланысты біздің жауапкершілігіміз мүмкін болған жағдайда жоғарыда анықталған басқа ақпаратты оқу және басқа ақпаратты оқу барысында оның жеке қаржылық есептілікпен немесе аудит барысында алған біздің білімімізбен елеулі дәйексіздігін немесе елеулі бұрмаланған болып көрінуін қарастыру.

Жеке қаржылық есептілік үшін Қоғам басшылығы мен басқару өкілеттілігіне ие тұлғалардың жауапкершілігі

Басшылық ҚЕХС қаржылық есептіліктің стандарттарына сәйкес жеке қаржылық есептіліктің дайындауы мен әділ ұсынылуына және де алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбаған жеке қаржылық есептілікті дайындау үшін басшылық қажет деп анықтайтын ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Жеке қаржылық есептілікті дайындауда басшылық Қоғамның үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетін бағалау, сәйкес жағдайларда үздіксіз қызметке қатысты мәселелерді ашып көрсету және басшылық Қоғамды жауып тастауға немесе оның операцияларын тоқтатуды ниеттеніп отырған немесе одан басқа нақты балама нұсқасы болмаған жағдайларды қоспағанда бухгалтерлік есептің үздіксіз қызмет негізін қолдану үшін жауапты.

Басқару өкілеттілігіне ие тұлғалар Қоғамның жеке қаржылық есептілігін дайындауды қадағалауға жауапты.

Жеке қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз жеке қаржылық есептіліктің толығымен алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланмағандығы туралы ақылға қонымды сенімділік алу және де біздің пікіріміз енетін аудиторлардың есебін шығару. Ақылға қонымды сенімділік жоғары дәрежедегі сенімділікті білдіреді, бірақ АХС-ға сәйкес жүргізілген аудит бар болған кездегі елеулі бұрмалануларды әрқашан табатындығына кепіл болып табылмайды. Бұрмаланулар алаяқтық әрекеттер немесе қателіктердің нәтижесі болуы мүмкін және де егер олар жеке немесе жиынтық түрінде осы жеке қаржылық есептілік негізінде қабылданатын экономикалық шешімдерге ықпал етуі негізді түрде жорамалданса, маңызды болып саналады.

АХС-ға сәйкес жүргізілген аудит шеңберінде біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және аудит бойы кәсіби күмәншілдікті сақтаймыз. Одан бөлек біз келесілерді орындаймыз:

- алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан жеке қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелін анықтаймыз және бағалаймыз және де осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және өткіземіз және де біздің пікірімізді білдіру үшін негіз болатын жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз. Алаяқтық әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелі қателіктер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелінен жоғары, өйткені алаяқтық әрекеттер сөз байласу, жалғандық, қасақана өткізу, ақпаратты немесе әрекетті бұрмалап көрсетулерді немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өтуді қамтуы мүмкін;
- жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатымен, бірақ Қоғамның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірді білдіру мақсаттысыз, аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесінің түсінігін аламыз;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаулардың негізділігін және басшылықпен дайындалған ашып көрсетілген ақпаратты бағалаймыз;
- басшылықтың бухгалтерлік есептің үздіксіз қызмет негізін қолдануының заңдылығы туралы қорытынды жасаймыз және де алынған аудиторлық дәлелдер негізінде Қоғамның үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетіне елеулі күмән туғызуы мүмкін оқиғалар немесе шарттарға байланысты елеулі белгісіздіктің бар-жоқтығы туралы қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздік бар деген қорытындыға келсек, біздің аудиторлардың есебінде жеке қаржылық есептіліктегі сәйкес ашып көрсетілген ақпаратқа назар аудартуымыз керек немесе осындай ашып көрсетілген ақпарат орынсыз болса, пікірімізді түрлендіруіміз керек. Біздің қорытындыларымыз біздің аудиторлардың есебінің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда болашақ оқиғалар немесе шарттар Қоғамның үздіксіз қызметті жалғастыру қабілетінің жоғалуына әкелуі мүмкін;
- жеке қаржылық есептіліктің ашып көрсетілген ақпараты енетін бүтіндей ұсынылуын, құрылымы мен мазмұнын, және де жеке қаржылық есептіліктің негізінде жатқан операциялар мен оқиғаларды әділ ұсынылуын қамтамасыз етілетіндей көрсетуін бағалаймыз.

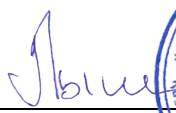
Біз басқару өкілеттілігіне ие тұлғаларға, тым болмағанда, аудиттің жоспарланған көлемі мен уақытын, сондай-ақ, біз аудит барысында анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері енетін аудиттің елеулі табуларын айтып білдіре отырамыз.

Біз, сонымен қатар, басқару өкілеттілігіне ие тұлғаларға тәуелсіздікке қатысты сәйкес әдептілік талаптарын орындағанымыз туралы мәлімдеме береміз және барлық қарым қатынастар мен біздің тәуелсіздігімізге ықпал етеді деп негізді түрде санауға болатын өзге мәселелер және де сәйкес жағдайларда соған қатысты қорғау шаралары туралы айтып білдіре отырамыз.

Басқару өкілеттілігіне ие тұлғаларға айтып білдірген мәселелер арасынан біз ағымдағы кезеңнің жеке қаржылық есептілігінің аудитінде ең маңызды болған және сәйкесінше негізгі аудит мәселелері болып табылатын мәселелерді анықтаймыз. Біз бұл мәселелер туралы ақпаратты көпшілікке ашып көрсету заңмен немесе нормативтік актілермен тыйым салынған немесе қандай да бір мәселенің біздің есебімізде хабарлануының жағымсыз салдарлары қоғамдық маңызды пайдадан асып түседі деп негізді түрде жорамалданғандықтан мұндай мәселе біздің есепте хабарланбауы тиіс деп анықтаған өте сирек жағдайлардан басқа кезде осы мәселелерді біздің аудиторлардың есебінде сипаттаймыз.

Аудиттің нәтижесі болып табылатын тәуелсіз аудиторлардың есебінің келісім партнеры:

Лытов С. И.
Қазақстан Республикасының
сертификатталған аудитормы
2023 жылдың 20 желтоқсанда берілген
№ МФ-0001870 аудитордың біліктілік куәлігі

«КПМГ Аудит» ЖШС

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі аудиторлық қызмет жүргізу үшін
2006 жылдың 6 желтоқсанында берген мемлекеттік лицензияның №0000021

Дементьев С. А.
«КПМГ Аудит» ЖШС Жарғы негізінде
әрекет ететін Бас директоры

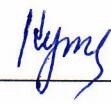
2025 жылғы 6 наурыз

	Ескертпе	2024 ж. мың теңге	2023 ж. мың теңге
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер	5	7,163,738	6,929,706
Пайыздық шығыстар	5	(1,158,771)	(1,132,467)
Таза пайыздық кіріс		6,004,967	5,797,239
Еншілес ұйымдарға және әділ құн бойынша пайда немесе залал арқылы бағаланатын өзге де активтерге салынған инвестициялардан түскен таза (залал)/пайда	24	(3,314,178)	1,876,646
Дивидендтік кірістер		266,578	61,782
Шетел валютасымен жасалған операциялардан түскен таза пайда / (шығын)	9	4,207,603	(160,149)
Инвестициялық Қаржы активтерімен жасалатын операциялардан таза (шығын)/пайда		(20,190)	162,728
Мемлекеттік субсидияларды пайдаланудан түсетін кірістер	15	76,589	76,589
Басқа таза операциялық кірістер, нетто		6,589	250,447
Операциялық кірістер		7,227,958	8,065,282
(Қалыптастыру) / қаржы активтерінің құнсыздануына резервті қалпына келтіру	4	(110,240)	27,812
Персоналға жұмсалатын шығыстар	6	(1,571,778)	(1,332,707)
Жалпы және әкімшілік шығыстар	7	(1,292,584)	(1,022,628)
Салық салынғанға дейінгі пайда		4,253,356	5,737,759
Табыс салығы бойынша шығыс	8	(1,458,579)	(2,177,218)
Жыл ішіндегі пайда		2,794,777	3,560,541
Басқа жиынтық табыс/(шығын)			
<i>Қайта жіктелген немесе кейіннен пайда немесе залал ретінде қайта жіктелуі мүмкін баптар:</i>			
Инвестициялық қаржы активтерін қайта бағалау жөніндегі резерв:			
- табыс салығын шегергендегі әділ құнның таза өзгеруі			
		(290,209)	41,060
Табыс салығын шегергендегі жыл ішіндегі басқа жиынтық (залал)/кіріс		(290,209)	41,060
Бір жылдағы жиынтық табыстың барлығы		2,504,568	3,601,601

9-дан 67-ге дейінгі беттерде ұсынылған жеке қаржылық есептілікті басшылық 2025 жылдың 6 наурызында мақұлдады және оның атынан қол қойды:

Тимур Бегулиев
Басқарма төрағасының орынбасары

Раухан Куттыбаева
Бас бухгалтер

	Ескертпе	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаты және олардың баламалары	10	16,332,293	33,383,972
Еншілес ұйымдарға инвестициялар	11	165,798,745	162,972,356
Өзгерістері пайда немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын активтер	11	36,380,822	10,461,092
-Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар		86,345	42,461
-Үлестік құралдар		10,271,208	10,418,631
- Қарыз құралдары		26,023,269	-
Клиенттерге берілген қарыздар	12	10,879,125	10,679,384
Инвестициялық қаржылық активтер	13	47,854,365	8,696,596
Ағымдағы салық активі		-	762,530
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер		214,767	208,599
Басқа активтер		23,202	24,180
Барлық активтер		277,483,319	227,188,709
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	14	10,255,207	10,005,236
Мемлекеттік субсидиялар	15	536,123	612,712
Ағымдағы салық міндеттемесі		19,736	-
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	8	341,769	254,721
Басқа міндеттемелер		642,111	456,200
Барлық міндеттемелер		11,794,946	11,328,869
МЕНШІКТІ КАПИТАЛ			
Акционерлік капитал	16	197,761,730	147,761,730
Инвестициялық қаржы активтерін қайта бағалау жөніндегі резерв		(390,298)	(100,089)
Бөлінбеген пайда		68,316,941	68,198,199
Барлық меншікті капитал		265,688,373	215,859,840
Барлық міндеттемелер мен меншікті капитал		277,483,319	227,188,709

	2024 ж. мың теңге	2023 ж. мың теңге
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Алынған пайыздар	6,814,806	5,754,369
Төленген пайыздар	(908,800)	(957,958)
Алынған дивидендтер	266,578	61,782
Персоналға төленген шығыстар	(1,256,913)	(1,132,270)
Төленген жалпы және әкімшілік шығыстар	(1,361,688)	(1,013,814)
Өзге де түсімдер	66,028	248,710
Операциялық активтердің (ұлғайту)/азайту		
Өзгерістері пайда немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын еншілес ұйымдарға және өзге де активтерге инвестициялар	(32,060,296)	(25,893,439)
Операциялық міндеттемелерді ұлғайту/(азайту)		
Басқа міндеттемелер	(6)	67,534
Табыс салығын төлегенге дейін операциялық қызметте пайдаланылған ақша қаражаттарының таза ағыны	(28,440,291)	(22,865,086)
Төленген табыс салығы	(598,651)	(1,390,792)
Операциялық қызметте пайдаланылған ақша қаражаттарының таза ағыны	(29,038,942)	(24,255,878)
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН ҚАРАЖАТТАРДЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Инвестициялық қаржы активтерін сатып алу	(61,287,381)	(5,308,546)
Инвестициялық қаржы активтерін өтеу	25,149,191	607,740
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатып	(45,660)	(31,459)
Инвестициялық қызметте пайдаланылған ақша қаражаттарының таза ағыны	(36,183,850)	(4,732,265)
ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТТАРЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Төленген дивидендтер (16(б) ескертпе)	(2,676,035)	(1,775,718)
Жай акциялар эмиссиясы (16 (А) ескертпе)	50,000,000	35,000,000
Қаржылық қызметтен алынған ақша қаражаттарының таза ағыны	47,323,965	33,224,282
Ақша қаражаттары мен олардың баламаларының таза (азаюы)/ұлғаюы	(17,898,827)	4,236,139
Жыл басындағы ақша қаражаттары және олардың баламалары	33,383,972	29,174,825
Айырбастау бағамдарының өзгеруінің ақша қаражаттарына және олардың баламаларына әсері	847,148	(26,992)
Жыл соңындағы ақша қаражаттары және олардың баламалары (10-ескертпе)	16,332,293	33,383,972

мың теңге	Акционерлік капитал	Инвестициялық қаржы активтерін қайта бағалау жөніндегі резерв	Бөлінбеген пайда	Барлығы
2024 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	147,761,730	(100,089)	68,198,199	215,859,840
Жиынтық табыс				
Жыл ішіндегі пайда	-	-	2,794,777	2,794,777
Өзге де жиынтық кіріс				
<i>Қайта жіктелген немесе кейіннен пайда немесе залал ретінде қайта жіктелуі мүмкін баптар:</i>				
<i>Табыс салығын шегергендегі әділ құнның таза өзгеруі</i>	-	(290,209)	-	(290,209)
Бір жылдағы жиынтық табыстың барлығы	-	(290,209)	2,794,777	2,504,568
Меншік иелерімен тікелей меншікті капитал құрамында көрсетілген операциялар				
Жарияланған және төленген дивидендтер (16(б) ескертпе)	-	-	(2,676,035)	(2,676,035)
Жай акциялар эмиссиясы (16 (А) ескертпе)	50,000,000	-	-	50,000,000
Меншік иелерімен бір жылдағы барлық операциялар	50,000,000	-	(2,676,035)	47,323,965
2024 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	197,761,730	(390,298)	68,316,941	265,688,373

мың теңге	Акционерлік капитал	Инвестициялық қаржы активтерін қайта бағалау жөніндегі резерв	Бөлінбеген пайда	Барлығы
2023 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	112,761,730	(141,149)	66,413,376	179,033,957
Жиынтық табыс				
Жыл ішіндегі пайда	-	-	3,560,541	3,560,541
Өзге де жиынтық кіріс				
<i>Қайта жіктелген немесе кейіннен пайда немесе залал ретінде қайта жіктелуі мүмкін баптар:</i>				
<i>Табыс салығын шегергендегі әділ құнның таза өзгеруі</i>	-	41,060	-	41,060
Бір жылдағы жиынтық табыстың барлығы	-	41,060	3,560,541	3,601,601
Меншік иелерімен тікелей меншікті капитал құрамында көрсетілген операциялар				
Жарияланған және төленген дивидендтер (16(б) ескертпе)	-	-	(1,775,718)	(1,775,718)
Жай акциялар эмиссиясы (16 (А) ескертпе)	35,000,000	-	-	35,000,000
Меншік иелерімен бір жылдағы барлық операциялар	35,000,000	-	(1,775,718)	33,224,282
2023 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	147,761,730	(100,089)	68,198,199	215,859,840

1 Есеп беретін кәсіпорын

(а) Ұйымдық құрылымы және қызметі

«Қазына Капитал Менеджмент» АҚ (бұдан әрі - «Қоғам») 2007 жылғы 7 наурызда Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес акционерлік қоғам ретінде Қазақстан Республикасының Үкіметі құрды. Мемлекеттік мүлік комитетінің № 516 қаулысына және қаржы Министрлігінің 2013 жылғы 25 мамырдағы № 630 бұйрығына сәйкес барлық акциялар «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ берілді. Қоғамның түпкілікті негізгі акционері Қазақстан Республикасының Үкіметі болып табылады.

2023 жылғы 10 қаңтарда «Қазына Капитал Менеджмент» АҚ Жалғыз акционердің шешімі бойынша «Qazaqstan Investment Corporation» АҚ атауын өзгертті («Бәйтерек» қлттық басқарушы холдингі» АҚ Басқармасының 2022 жылғы 28 желтоқсандағы № 57/22 хаттамасы).

Қоғам Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Есіл ауданы, Мәңгілік Ел даңғылы, 55а ғимарат мекенжайы бойынша тіркелген.

Қоғамның негізгі қызметі инвестициялық қорларды құру және оған қатысу және қаржы құралдарына инвестициялау болып табылады.

Негізгі еншілес кәсіпорындар:

Атауы	Мекеме елі	Негізгі қызметі	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
«Baiterek Venture Fund» АҚ*	Қазақстан	Жеке капиталды тарта отырып жобаларға салынған инвестициялар	100.00	100.00
«BV Management» ЖШС**	Қазақстан	Инвестициялық портфельді басқару	100.00	100.00
Kazyna Seriktes B.V.***	Нидерланды	Қорларға инвестициялар	100.00	100.00
ЖК «BGlobal Ventures Ltd.»	Қазақстан	Технологиялық кәсіпкерлік және технологияларды дамыту салаларында оқыту және өзге де іс шараларды ұйымдастыру және өткізу	100.00	100.00

* «Baiterek Venture Fund» АҚ Қоғамның Директорлар кеңесінің 2014 жылғы 23 наурыздағы шешімімен құрылды.

**2018 жылдың қараша айында «BV Management» ЖШС-тың «Baiterek Venture Fund» АҚ еншілес компаниясынан 100% үлесі сатып алынды.

***2018 жылғы маусымда тікелей инвестициялар қорлары мен MRIF CASP C. V. және Kazyna Investment Holding Cooperatief U. A шетелдік еншілес компанияларын қайта құрылымдау жүргізілді. Қоғамның активтерін Нидерланды аумағында тіркелген, Қоғамның 100% еншілес ұйымы болып табылатын (SPV) Kazyna Seriktes B. V. арнайы мақсаттағы компаниясына беру бойынша қажетті іс-шаралар өткізілді. 10 тікелей инвестициялар қорының активтері берілді (Falah Growth Fund L. P., Ресей-Қазақстан нанотехнология қоры, Macquarie Russia & CIS Infrastructure Fund L. P., Kazakhstan Infrastructure Fund C. V., ADM Kazakhstan Capital Restructuring Fund C. V., Kazakhstan Growth Fund L. P., DBK Equity Fund C. V., Wolfensohn Capital Partners L. P., CITIC Kazyna Investment Fund I L. P. және Islamic Infrastructure Fund L. P.). Инвестицияларды қайта ұйымдастыру қоғамның қаржылық тиімділігін арттыру мақсатында жүргізілді.

**** 2022 жылғы 15 желтоқсанда Қоғамның Директорлар кеңесі «BGLOBAL ventures Ltd.» ЖК еншілес компаниясын құру туралы шешім қабылдады.

(б) Қазақстанда қаржы-шаруашылық қызметті жүзеге асыру шарттары

Қоғамның қызметі негізінен Қазақстанда жүзеге асырылады. Тиісінше, дамушы нарықтың ерекшеліктеріне тән Қазақстанның экономикасы мен қаржы нарықтары қоғамның бизнесіне әсер етеді. Құқықтық, салық және әкімшілік жүйелер дамуын жалғастыруда, алайда олардың талаптарын түсіндірудің екіұштылық тәуекелімен ұштасады, олар басқа да заңдық және фискалдық кедергілермен бірге Қазақстанда бизнес жүргізетін кәсіпорындар үшін қосымша проблемалар туғызады.

Қазақстандық теңгенің құнсыздануы және әлемдік нарықтардағы мұнай бағасының тұрақсыздығы да шаруашылық қызметті жүзеге асыру шарттарының белгісіздік деңгейін арттырады.

2022 жылдың ақпанында Ресей Федерациясы мен Украина арасындағы әскери қақтығысқа байланысты бірқатар елдер Ресей Федерациясына қарсы санкциялар енгізді. Қақтығыстың әсері екі елдің экономикалық белсенділігіне ғана емес, жаһандық экономикаға да әсер етеді. Санкцияларды енгізу нәтижесінде әлемнің көптеген елдерінде шикізат пен азық-түлік тауарларының бағасы өсті, ресурстарды жеткізу арасындағы белгіленген байланыстар бұзылды, бағаларға инфляциялық әсер байқалады, сарапшылар әлемдік өнеркәсіп үшін экономикалық салдарды да болжайды.

Ұсынылған жеке қаржылық есептілік Қоғам басшылығының Қазақстанда бизнесті жүргізу шарттарының Қоғамның қызметіне және қаржылық жағдайына қандай әсер ететініне көзқарасын көрсетеді. Болашақ экономикалық жағдайлардың нақты әсері олардың басшылығының бағалауынан өзгеше болуы мүмкін.

2 Есепке алу негіздері

«Qazaqstan Investment Corporation» акционерлік қоғамының 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы шоғырландырылған қаржылық есептілігін басшылық 2025 жылғы 28 ақпанда шығаруға мақұлдады. 2024 жылға арналған жеке қаржылық есептілік Акционердің сұрауы бойынша дайындалды.

(а) Қолданылатын стандарттарға сәйкестігі туралы өтініш

Қоса беріліп отырған жеке қаржылық есептілік халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі кеңес шығарған ХҚЕС стандарттарына (бұдан әрі – «ХҚЕС стандарттары») сәйкес дайындалды.

(б) Құнды анықтауға арналған база

Осы жеке қаржылық есептілік өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын активтерді, өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша және пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық қаржылық активтерді қоспағанда, нақты шығындар бойынша есепке алу қағидатына сәйкес дайындалған.

(в) Функционалдық валюта және қаржылық есептілік деректерін ұсыну валютасы

Функционалдық валюта - бұл Қоғам өз қызметін жүзеге асыратын экономикалық ортаның валютасы. Қоғамның функционалдық валютасы теңге болып табылады. Егер негізгі экономикалық ортаның көрсеткіштері аралас болса, онда басшылық өзінің кәсіби пікірлерін функционалды валютаны анықтау үшін пайдаланады, бұл Қоғам жүргізетін операциялардың көпшілігінің экономикалық мәнін және оның қызметіне әсер ететін жағдайлар мен оқиғаларды дәл көрсетеді. Қоғамның инвестициялары мен операцияларының едәуір бөлігі теңгемен көрсетілген.

Инвесторлардың акцияларды сатып алғаны және сатып алғаны үшін төлем де теңгемен жүзеге асырылады. Тиісінше, Қоғам басшылығы Қоғамның функционалдық валютасы теңге екенін анықтады. Жеке қаржылық есептіліктің барлық деректері мың теңгеге дейінгі дәлдікпен дөңгелектелген.

(г) Кәсіби пайымдауларды қолдану

Осы жеке қаржылық есептілікті дайындау кезінде қоғам басшылығы Қоғамның есеп саясатын қолдануға және жеке қаржылық есептілікте ұсынылған активтер мен міндеттемелердің, кірістер мен шығыстардың мөлшеріне әсер ететін кәсіби пайымдауларды, жорамалдар мен есептік бағалауларды пайдаланды. Нақты нәтижелер көрсетілген бағалаулардан өзгеше болуы мүмкін.

Бағалар және олардың негізінде жатқан жорамалдар тұрақты негізде қайта қаралады. Бағалаулардағы түзетулер тиісті бағалар қайта қаралған есепті кезеңде және олар қозғайтын кез келген кейінгі кезеңдерде танылады.

Қоғамның жеке қаржылық есептілігінде танылған шамаларға неғұрлым елеулі әсер еткен есеп саясатын қолдану кезінде пайдаланылған пайымдаулар туралы ақпарат мынадай ескертпелерде ашылады:

- өзгерістері пайда немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын активтердің әділ құнын есептеу кезінде пайдаланылатын бағалау әдістерінің орындылығы - 24-ескертпе;
- қаржы активтерінің жіктелуі: қаржы активтері ұсталатын бизнес-модельді бағалау және қаржы активінің шарттық талаптары тек қана негізгі соманы және негізгі соманың өтелмеген қалдығына пайыздарды төлеуді көздейтінін бағалау - 3(е)(і) ескертпе;
- бастапқы танылған сәттен бастап қаржы активі бойынша кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғайғанын анықтау өлшемшарттарын, сондай – ақ дефолтты тану өлшемшарттарын белгілеу - 4-ескертпе.

(д) Болжамдар мен бағалаудың белгісіздігі

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін жеке қаржылық есептілікте деректердің елеулі түзетілуіне себеп болуы мүмкін деген елеулі тәуекел бар белгісіздікке байланысты болжамдар мен бағалаулар туралы ақпарат мынадай ескертпелерде ашылған:

- өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдарының әділ құнын айқындау - 11 және 24-ескертпелер;
- қаржы құралдарының құнсыздануы-күтілетін кредиттік залалдарды бағалау моделі үшін бастапқы деректерді айқындау, оның ішінде болжамды ақпаратты қосу - 4-ескертпе.

3 Есеп саясатының маңызды ережелері

Қоғам осы жеке қаржылық есептілікте ұсынылған барлық кезеңдерге есеп саясатының келесі ережелерін дәйекті түрде қолданды.

(а) Еншілес ұйымдарға, бірлескен кәсіпорындарға және қауымдастырылған кәсіпорындарға инвестициялар

Жеке қаржылық есептілікті дайындау кезінде Қоғам ХҚЕС (IFRS) 9 ережелеріне сәйкес еншілес ұйымдарға, бірлескен кәсіпорындарға және қауымдастырылған ұйымдарға инвестицияларды ескереді. Қоғам инвестициялардың әрбір санаты үшін бірыңғай есепке алу тәртібін қолданады.

Еншілес ұйымдар қоғамның бақылауындағы инвестициялар объектілері болып табылады. Егер Қоғам инвестициялар объектісіне қатысудан түсетін ауыспалы табысқа байланысты тәуекелге ұшыраса немесе осындай табыс алуға құқығы болса, сондай-ақ инвестициялар объектісіне қатысты өз өкілеттіктерін пайдалану арқылы көрсетілген табыстың шамасына ықпал ету қабілеті болса, Қоғам инвестициялар объектісін бақылайды.

Еншілес ұйымдарға салынған барлық инвестициялар әділ құн бойынша бағаланады, ондағы өзгерістер жекелеген қаржылық есептілікте кезең ішіндегі пайда немесе залал құрамында көрсетіледі. Сондай-ақ, Қоғам ХҚЕС (IFRS) 10 сәйкес еншілес ұйымдарды біріктіретін шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындайды.

Бастапқы құны бойынша не үлестік қатысу әдісін пайдалана отырып ескерілетін инвестициялар олар сатуға немесе таратуға арналған деп жіктелген кезде «Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер және тоқтатылған қызмет» ХҚЕС (IFRS) 5 сәйкес көрсетілуі керек, (немесе сатуға немесе таратуға арналған деп жіктелген шығу тобына кіреді). 9 ХҚЕС (IFRS) сәйкес ескерілетін инвестицияларды бағалау осы жағдайларда өзгермейді.

(б) Шетел валютасы

Есепті күнгі жағдай бойынша шетел валютасында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер есепті күні қолданыста болған валюта бағамы бойынша функционалдық валютаға аударылады. Шетел валютасында көрсетілген монетарлық активтермен және міндеттемелермен операциялардан түскен пайда немесе залал кезеңнің басындағы жағдай бойынша функционалдық валютадағы амортизацияланған құн, кезең ішінде тиімді пайыздар мен төлемдер мөлшерлемесі бойынша есептелген шамаға түзетілген және есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша валюта бағамы бойынша функционалдық валютаға аударылған шетел валютасындағы амортизацияланған құн арасындағы айырманы білдіреді.

Әділ құн бойынша бағаланатын шетел валютасында көрсетілген монетарлық емес активтер мен міндеттемелер әділ құн айқындалған күндерде қолданыста болған валюта бағамдары бойынша функционалдық валютаға аударылады. Шетел валютасында көрсетілген және нақты шығындар бойынша көрсетілген монетарлық емес активтер мен міндеттемелер операция жасалған күні қолданыста болған валюта бағамы бойынша функционалдық валютаға аударылады. Шетел валютасына аудару нәтижесінде туындайтын бағамдық айырмалар, құнсыздану салдарынан айырма туындаған жағдайларды қоспағанда, үлестік қаржы құралдарын аудару кезінде туындайтын айырмаларды қоспағанда, пайда немесе залал құрамында көрсетіледі, бұл жағдайда басқа жиынтық табыстың құрамында көрсетілген бағамдық айырмалар пайда немесе залал құрамына қайта жіктеледі.

(в) Ақша қаражаты және олардың баламалары

Ақша қаражаттары мен олардың баламалары қолма-қол банкноттар мен монеталарды, банктердегі бос қалдықтарды («Ностро» типті шоттар), сондай-ақ әділ құнның өзгеру қаупі жоқ және Қоғам қысқа мерзімді міндеттемелерді реттеу үшін пайдаланатын бастапқы өтеу мерзімі 3 айдан аз жоғары өтімді қаржылық активтерді қамтиды. Ақша қаражаттары мен олардың баламалары амортизацияланған құн бойынша қаржылық жағдай туралы жеке есепте көрсетіледі.

(г) «Кері репо» мәмілелері

Кері сату келісімдері (бұдан әрі – «кері репо мәмілелері») шеңберінде сатып алынған бағалы қағаздар «Ақша қаражаты және олардың баламалары» бабы бойынша көрсетіледі. Сатып алу бағасы мен кері сату бағасы арасындағы айырмашылық пайыздық кірісті білдіреді және тиімді сыйақы мөлшерлемесі әдісін қолдана отырып, «кері репо» мәмілесінің әрекет ету кезеңінде есептеледі. Егер кері сату міндеттемесі бар сатып алу шарттары бойынша сатып алынған активтер үшінші тұлғаларға сатылса, бағалы қағаздарды қайтару міндеттемесі саудаға арналған міндеттеме ретінде көрсетіледі және әділ құны бойынша бағаланады.

(д) Пайыздық кірістер мен шығыстар

Тиімді пайыздық мөлшерлеме

Пайыздық кірістер мен шығыстар тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, пайданың немесе залалдың құрамында көрсетіледі. «Тиімді пайыздық мөлшерлеме» - бұл болашақ есептік ақшалай төлемдерді немесе қаржы құралының күтілетін қолданылу мерзімі ішінде түсімдерді дисконттайтын мөлшерлеме:

- қаржы активінің жалпы баланстық құнын; немесе

- қаржылық міндеттеменің амортизацияланған құнын айқындау жатады.

Кредиттік-құнсызданған активтер болып табылмайтын қаржы құралдары бойынша тиімді пайыздық мөлшерлемені есептеу кезінде қоғам осы қаржы құралының барлық шарттық талаптарын ескере отырып, бірақ күтілетін кредиттік залалдарды есепке алмай, ақша қаражатының болашақ ағындарын бағалайды. Кредиттік-құнсызданған қаржы активтері үшін кредиттік тәуекелді ескере отырып түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлеме күтілетін кредиттік шығындарды қоса алғанда, ақша қаражатының күтілетін болашақ ағындарының шамасын пайдалана отырып есептеледі.

Тиімді пайыздық мөлшерлемені есептеу мәміле бойынша шығындарды, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын төленген немесе алынған сыйақылар мен сомаларды қамтиды. Мәміле шығындары қаржы активін сатып алуға немесе шығаруға тікелей қатысты қосымша шығындарды қамтиды.

Амортизацияланған құны және жалпы баланстық құны.

«Қаржы активінің немесе қаржылық міндеттеменің» амортизацияланған құны» дегеніміз - бастапқы тану кезінде қаржы активі немесе қаржылық міндеттеме бағаланатын сома, борыштың негізгі сомасы есебіне төлемдерді шегеру, плюс немесе минус тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген және қаржы активтеріне қатысты көрсетілген бастапқы сома мен өтеу мерзімі басталған кезде төлеуге берілетін сома арасындағы залалдарға арналған бағалау резервін (немесе құнсыздануға арналған резервті) ескере отырып түзетілген айырманың жинақталған амортизациясының шамасы.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын «Қаржы активінің жалпы баланстық құны» дегеніміз – залал үшін бағалау резервінің шамасына түзетілгенге дейінгі қаржы активінің амортизацияланған құны.

Пайыздық кіріс пен шығысты есептеу.

Қаржы активі немесе қаржы міндеттемесі бойынша тиімді пайыздық мөлшерлеме қаржы активін немесе қаржы міндеттемесін бастапқы тану кезінде есептеледі. Пайыздық кіріс пен шығысты есептеу кезінде тиімді пайыздық мөлшерлеме активтің жалпы баланстық құнының (актив кредиттік-құнсызданған болып табылмаған кезде) немесе міндеттеменің амортизацияланған құнының шамасына қолданылады.

Алайда, бастапқы танылғаннан кейін кредиттік-құнсызданған болған қаржы активтері бойынша пайыздық кіріс қаржы активінің амортизацияланған құнына тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдану арқылы есептеледі. Егер қаржылық актив кредиттік-құнсызданған болып табылмаса, онда пайыздық кірісті есептеу жалпы баланстық құн негізінде қайтадан жүргізіледі.

Бастапқы тану кезінде кредиттік-құнсызданған қаржылық активтер бойынша пайыздық кіріс қаржылық активтің амортизацияланған құнының шамасына кредиттік тәуекелді ескере отырып түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдану арқылы есептеледі. Мұндай активтер бойынша пайыздық кірісті есептеу, егер олар бойынша кредиттік тәуекел кейіннен азаятын болса да, жалпы баланстық құн негізінде жүзеге асырылмайды.

Ақпарат ұсыну.

Пайда немесе залал және өзге де жиынтық кіріс туралы жеке есепте ұсынылған пайыздық кірістерге амортизацияланған құн бойынша бағаланатын қаржы активтері және қаржылық міндеттемелер бойынша, сондай-ақ басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын борыштық қаржы құралдары бойынша тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер жатады. Жеке пайда немесе залал туралы есепте және басқа жиынтық кірісте ұсынылған пайыздық шығыстарға амортизацияланған құн бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер бойынша пайыздық шығыстар жатады.

(е) Қаржылық активтер және қаржылық міндеттемелер

(і) Қаржы құралдарының жіктелуі

Бастапқы тану кезінде қаржы активі бағаланатын ретінде не амортизацияланған құны бойынша, не өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша, не пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша жіктеледі.

Қаржылық актив, егер ол төмендегі екі шартқа жауап берсе және Қоғам қалауы бойынша пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын ретінде жіктелмесе ғана амортизацияланған құны бойынша бағаланады:

- актив мақсаты шартта көзделген ақша қаражатының ағындарын алу үшін активтерді ұстап қалу болып табылатын бизнес-модель шеңберінде ұсталады; және
- қаржы активінің шарттық талаптарында борыштың негізгі сомасын және негізгі соманың өтелмеген бөлігіне есептелген пайыздарды ғана төлеуді білдіретін ақша қаражаты ағындарының белгіленген мерзімдерде туындауы көзделген.

Борыштық құрал, егер ол төмендегі екі шартқа жауап берсе және Қоғамның қалауы бойынша пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын ретінде жіктелмесе ғана, өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланады:

- актив бизнес-модель шеңберінде ұсталады, оның мақсатына шартта көзделген ақша қаражатының ағындарын алу арқылы да, қаржы активтерін сату арқылы да қол жеткізіледі; және
- қаржы активінің шарттық талаптарында борыштың негізгі сомасын және негізгі соманың өтелмеген бөлігіне есептелген пайыздарды ғана төлеуді білдіретін ақша қаражаты ағындарының белгіленген мерзімдерде туындауы көзделген.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша сияқты пайданың немесе залалдың құрамында танылатын мынадай баптарды қоспағанда, өзге жиынтық кіріс, пайда және шығындар арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы активтері бойынша өзге жиынтық кіріс құрамында танылады:

- тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер;
- күтілетін кредиттік шығындар және құнсызданудан болған шығындардың қалпына келтірілген сомалары; және
- валюта бағамдарының өзгеруінен пайда немесе шығындар.

Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы активін тану тоқтатылған кезде бұрын өзге жиынтық кіріс құрамында танылған жинақталған пайда немесе шығын меншікті капитал құрамынан пайда немесе шығын құрамына қайта сыныпталады.

Барлық басқа қаржы активтері пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі.

Бұған қоса, Қоғам өзінің қалауы бойынша қаржы активін әрі қарай қайта жіктеу құқығынсыз, амортизацияланған құны бойынша немесе басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалау өлшемшарттарына жауап беретін қаржылық актив, егер бұл өзгеше туындататын есептік сәйкессіздікті жоюға немесе айтарлықтай дәрежеде азайтуға мүмкіндік берсе, пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын санатқа жіктей алады.

Бизнес-модельді бағалау.

Қоғам қаржылық құралдар портфелі деңгейінде актив ұсталатын бизнес-модельдің мақсатына бағалау жүргізеді, өйткені бұл бизнесті басқару тәсілін және ақпараттың басшылыққа қалай ұсынылатындығын жақсы көрсетеді. Қоғам келесі ақпаратты талдайды:

- Портфельді басқару үшін белгіленген саясаттар мен мақсаттар, сондай-ақ аталған саясатты іс жүзінде іске асыру. Атап айтқанда, басқару стратегиясы шартта көзделген пайыздық кірісті алуға, пайыздық мөлшерлемелердің белгілі бір құрылымын қолдауға, қаржы активтерін өтеу мерзімдерінің осы активтерді қаржыландыру үшін

пайдаланылатын қаржылық міндеттемелерді өтеу мерзімдеріне сәйкестігін қамтамасыз етуге немесе активтерді сату арқылы ақша қаражатының ағындарын іске асыруға бағдарланған ба.

- Портфельдің тиімділігі қалай бағаланады және бұл ақпарат Қоғам басшылығының назарына қалай жеткізіледі.
- Бизнес-модельдің нәтижелілігіне әсер ететін тәуекелдер (және осы бизнес-модель шеңберінде ұсталатын қаржы активтері) және осы тәуекелдерді басқару қалай жүзеге асырылады.
- Портфельді басқаруға жауапты менеджерлердің сыйақысы қалай жүзеге асырылады (мысалы, бұл сыйақы көрсетілген активтердің әділ құнына немесе активтер бойынша шартта көзделген ақша ағындарына байланысты ма).
- Өткен кезеңдердегі сатылымның жиілігі, көлемі және уақыты, мұндай сатылымның себептері, сондай-ақ сатудың болашақ деңгейіне қатысты күтулер. Алайда, сату деңгейлері туралы ақпарат оқшауланбайды, бірақ Қоғамның қаржылық активтерді басқару мақсатына қалай қол жеткізетінін және ақша ағындарының қалай жүзеге асырылатындығын біртұтас талдау шеңберінде қарастырылады.

Сауда үшін ұсталатын немесе басқарылуы жүзеге асырылатын және нәтижелілігі әділ құн негізінде бағаланатын қаржы активтері пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланады, пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланады, өйткені олар шартта көзделген ақша қаражатының ағындарын алу мақсатында да, шартта көзделген ақша қаражатының ағындарын алу, сол сияқты қаржы активтерін сату мақсатында да ұсталмайды.

Шартта көзделген ақша ағындары тек негізгі қарыз бен пайыздарды төлеу болып табылатындығын бағалау

Осы бағалаудың мақсаттары үшін «негізгі сома» қаржы активін бастапқы тану кезінде оның әділ құны ретінде айқындалады. «Пайыздар» ақшаның уақытша құны үшін, белгілі бір уақыт кезеңі ішінде өтелмеген негізгі сомаға қатысты кредиттік тәуекел үшін және кредиттеуге байланысты басқа да негізгі тәуекелдер мен шығындар (мысалы, өтімділік тәуекелі және әкімшілік шығындар), сондай-ақ пайда маржасы үшін өтеу ретінде айқындалады.

Шартта көзделген ақша қаражатының ағындары тек негізгі соманың және негізгі соманың өтелмеген бөлігіне пайыздардың төлемдері болып табылатындығын бағалау кезінде («SPPI өлшемшарты») Қоғам қаржы құралының шарттық талаптарын талдайды. Бұл қаржы активі талданып отырған талапты қанағаттандырмайтындай, шарт бойынша ақша қаражаты ағындарының мерзімін немесе сомасын өзгерте алатын қандай да бір талаптың қаржы активі жөніндегі шарт талаптарында көзделгенін бағалауды қамтиды.

Бағалау жүргізу кезінде Қоғам назарға алады:

- тұтқа әсері бар шарттар (левередж);
- мерзімінен бұрын өтеу және қолданылу мерзімін ұзарту туралы шарттар;
- Қоғамның талаптарын белгілі бір активтер бойынша ақша ағындарымен шектейтін шарттар (мысалы, «регрессия құқығы жоқ» активтер);
- ақшаның уақытша құны үшін өтеудің өзгеруіне әкелетін шарттар – мысалы, пайыздық мөлшерлемелерді мерзімді негізде қайта қарау.

Кейбір жағдайларда қаржылық активтер қоғамның белгілі бір активтерден ақша ағындарын талап етуін шектейді («регрессиясыз» қаржылық активтер). Қоғам қаржылық активтердің «регрессия құқығынсыз» SPPI өлшемшартына сәйкестігін бағалау кезінде пайымдауды қолданады. Мұндай пайымдауды қалыптастыру кезінде Қоғам әдетте келесі ақпаратты талдайды:

- тиісті шартта кредит бойынша ақшалай төлемдердің нақты сомалары мен мерзімдері көзделе ме;
- кепілмен қамтамасыз етілген қаржы активінің сомасына қатысты кепілмен қамтамасыз етудің әділ құны;

- кепілмен қамтамасыз ету құнының төмендеуіне қарамастан, борышкердің шартта көзделген төлемдерді жүзеге асыруды жалғастыру мүмкіндігі немесе ниеті;
- борышкер жеке тұлға немесе операциялық қызметті шынымен жүргізетін ұйым немесе арнайы мақсаттағы ұйым болып табыла ма;
- кепілмен қамтамасыз ету борышкердің барлық активтерін немесе олардың елеулі бөлігін қандай шамада білдіреді; және
- Қоғам базалық активтің (активтердің) құнының өсуінен пайда көре ме

Қайта жіктеу

Бастапқы танудан кейін қаржы активтерін жіктеу Қоғам қаржы активтерін басқару бойынша өзінің бизнес-моделін өзгертетін кезеңнен басқа кезеңде өзгермейді.

(ii) Тануды тоқтату

Қаржылық активтер

Қоғам осы активтен ақша қаражатының ағынына шартта көзделген құқықтардың қолданылу мерзімі аяқталған сәтте не ол екінші тарапқа осы қаржылық активке меншік құқығымен байланысты барлық тәуекелдер мен пайдаларды іс жүзінде беретін немесе Қоғам осы қаржылық активке меншік құқығымен байланысты барлық тәуекелдер мен пайдаларды іс жүзінде беретін не сақтайтын мәміле нәтижесінде осы активтен ақша қаражаты ағындарын алу құқығын берген кезде және осы қаржы активіне бақылауды сақтамаған кезде қаржы активін тануды тоқтатады.

Қаржы активін тану тоқтатылған кезде активтің баланстық құны (немесе танылуы тоқтатылған активтің бір бөлігіне бөлінген баланстық құны) мен алынған өтем сомасы (i) (өзіне қабылданған жаңа міндеттеменің шамасын шегергендегі алынған жаңа активтің шамасын қоса алғанда) және (ii) Қазақстан Республикасының аумағында танылған кез келген жинақталған пайда немесе залал арасындағы айырма пайданың немесе шығынның құрамында танылады.

Қоғам өзінде бүкіл қаржы активіне меншік құқығымен байланысты барлық тәуекелдер мен пайдаларды іс жүзінде бермейтін және сақтайтын және берілген активке бақылауды сақтап қалатын мәмілелерде ол активті Қоғамның берілген актив құнының өзгеру тәуекеліне ұшырағыштық дәрежесі ретінде айқындалатын активке қатысуын жалғастырған дәрежеде тануды жалғастырады.

Қаржылық міндеттемелер

Қоғам ол бойынша шарттық міндеттемелер орындалған, күші жойылған немесе тоқтатылған кезде қаржылық міндеттемені тануды тоқтатады.

(iii) Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің талаптарын түрлендіру

Қаржылық активтер

Егер қаржы активінің шарттары өзгерсе, Қоғам ақша қаражатының ағындары осындай түрлендірілген актив бойынша айтарлықтай ерекшеленетінін бағалайды. Егер ақша қаражатының ағындары айтарлықтай ерекшеленетін болса («шарттардың елеулі түрленуі»), онда бастапқы қаржы активі бойынша шартта көзделген ақша қаражатының ағындарына құқықтар мерзімі өткен деп есептеледі. Бұл жағдайда бастапқы қаржы активін тану тоқтатылады және жаңа қаржы активі әділ құн бойынша есепте, оған қоса мәміле бойынша тиісті шығындар танылады.

Қолданыстағы қаржылық активтер немесе қаржылық міндеттемелер бойынша ақша қаражаты ағындарының шамасының өзгеруі, егер олар шарттың ағымдағы талаптарының салдары болып табылса, талаптардың модификациясы болып саналмайды.

Қоғам шарттардың модификациясы елеулі болып табыла ма, яғни бастапқы қаржы активі бойынша ақша қаражатының ағындары және түрлендірілген немесе оны ауыстырған қаржы

активі бойынша ақша қаражатының ағындары айтарлықтай ерекшелене ме, соны сандық және сапалық бағалауды жүргізеді. Қоғам сапалық факторларды, сандық факторларды және сапалық және сандық факторлардың жиынтық әсерін талдай отырып, жағдайлардың түрленуінің маңыздылығы тұрғысынан сандық және сапалық бағалау жүргізеді. Егер ақша қаражатының ағындары айтарлықтай өзгеше болса, онда бастапқы қаржы активі бойынша шартта көзделген ақша қаражатының ағындарына құқықтар мерзімі өткен деп есептеледі. Осы бағалауды жүргізу кезінде Қоғам ұқсас қаржылық міндеттемелерді тануды тоқтатуға қатысты нұсқауларды басшылыққа алады.

Қоғам шарттардың модификациясы келесі сапалық факторлардың негізінде маңызды деп тұжырымдайды:

- қаржы активі валютасының өзгеруі;
- қамтамасыз ету түрін немесе активтің сапасын арттырудың басқа құралдарын өзгерту; Егер түрлендіру эмитенттің қаржылық қиындықтарына байланысты болса, онда мұндай түрлендірудің мақсаты, әдетте, бастапқы активтен айтарлықтай ерекшеленетін шарттарда жаңа активті құру (беру) емес, шарттың бастапқы талаптарына сәйкес актив құнының барынша жоғары ықтимал сомасында өтеу болып табылады. Егер Қоғам қаржы активін қолданыстағы шартта көзделген ақша ағындарының бір бөлігін кешіруге әкелетін етіп өзгертуді жоспарласа, онда ол модификация жүргізілгенге дейін осы активтің бір бөлігін есептен шығару керек пе, жоқ па, соны талдауы керек (төменде есептен шығару саясатын қараңыз).

Бұл тәсіл сандық бағалау нәтижесіне әсер етеді және мұндай жағдайларда тиісті қаржы активін тануды тоқтату өлшемшарттары әдетте сақталмайтындығына әкеледі. Қоғам сонымен қатар шарттардың модификациясы маңызды ма, жоқ па, соны сапалы бағалайды.

Егер амортизацияланған құны бойынша немесе басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активі шарттарының түрленуі осы қаржы активін тануды тоқтатуға әкеп соқпаса, онда Қоғам осы актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып, осы активтің жалпы баланстық құнын қайта есептейді және пайда немесе шығын құрамындағы модификациядан пайда немесе шығын ретінде туындаған айырманы таниды.

Өзгермелі пайыздық мөлшерлемесі бар қаржы активтеріне қатысты модификациядан түскен пайданы немесе залалды есептеу кезінде пайдаланылатын бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме модификация жүргізілген кездегі ағымдағы нарықтық жағдайларды көрсету үшін түзетіледі. Келтірілген шығындар немесе төленген комиссиялар және осындай түрлендіру шеңберінде туындаған алынған комиссиялық сыйақылар түрлендірілген қаржы активінің жалпы баланстық құнын түзетеді және түрлендірілген қаржы активінің қалған қолданылу мерзімі ішінде амортизацияланады.

Егер мұндай модификация эмитенттің қаржылық қиындықтарына байланысты болса, онда тиісті пайда немесе залал құнсызданудан болған шығындар құрамында ұсынылады. Басқа жағдайларда тиісті пайда немесе залал тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып есептелген пайыздық кірістер құрамында ұсынылады.

Қаржылық міндеттемелер

Қоғам оның шарттары түрлендірілген міндеттеме бойынша ақша қаражатының ағындарының шамасы айтарлықтай өзгертіндей түрде өзгерген кезде қаржылық міндеттемені тануды тоқтатады. Бұл жағдайда түрлендірілген шарттары бар жаңа қаржылық міндеттеме әділ құны бойынша танылады.

Бұрынғы қаржылық міндеттеменің баланстық құны мен түрлендірілген шарттары бар жаңа қаржылық міндеттеменің құны арасындағы айырма пайданың немесе залалдың құрамында танылады. Төленген өтем, егер бар болса, берілген қаржылық емес активтерді және жаңа түрлендірілген қаржылық міндеттемені қоса алғанда, өзіне қабылданған міндеттемелерді қамтиды.

Қоғам сапалық факторларды, сандық факторларды және сапалық және сандық факторлардың жиынтық әсерін талдай отырып, жағдайлардың түрленуінің маңыздылығы

тұрғысынан сандық және сапалық бағалау жүргізеді. Қоғам шарттардың модификациясы келесі сапалық факторларға негізделген маңызды деген қорытындыға келеді:

- қаржылық міндеттеме валютасының өзгеруі;
- қамтамасыз ету түрін немесе міндеттеменің сапасын арттырудың басқа құралдарын өзгерту;
- айырбастау шартын қосу;
- қаржылық міндеттеменің бағыныстылығының өзгеруі.

Сандық бағалауды жүргізу мақсаттары үшін егер бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған алынған комиссиялық сыйақыны шегергенде комиссиялық сыйақы төлеуді қоса алғанда, жаңа шарттарға сәйкес ақша қаражаты ағындарының келтірілген құны бастапқы қаржылық міндеттеме бойынша қалған ақша қаражаты ағындарының дисконтталған келтірілген құнынан кемінде 10% - ға ерекшеленетін болса, шарттар айтарлықтай өзгеше болып есептеледі.

Егер шарттарды өзгерту (немесе қаржылық міндеттемені ауыстыру) қаржылық міндеттемені тануды тоқтатуға әкеп соқпаса, Қоғам шарттарды өзгерту қаржы активін тануды тоқтатуға әкеп соқпайтын жағдайларда қаржы активінің жалпы баланстық құнын түзетуге қатысты тәсілге сәйкес келетін есеп саясатын қолданады, яғни, Қоғам осындай модификация (немесе қаржылық міндеттемені ауыстыру) нәтижесінде туындайтын қаржылық міндеттеменің амортизацияланған құнының кез келген түзетуін шарттарды өзгерту (немесе қаржылық міндеттемені ауыстыру) күніндегі пайда немесе залал ретінде таниды.

Егер қаржы активінің шарттары өзгерсе, Қоғам ақша қаражатының ағындары осындай түрлендірілген актив бойынша айтарлықтай ерекшеленетінін бағалайды. Егер ақша ағындары айтарлықтай ерекшеленсе, онда бастапқы қаржы активі бойынша шартта көзделген ақша ағындарына құқықтар аяқталды деп есептеледі. Бұл жағдайда бастапқы қаржы активін тану тоқтатылады және жаңа қаржы активі әділ құн бойынша есепте, оған қоса мәміле бойынша тиісті шығындар танылады.

Егер қаржы активінің шарттарын өзгерту эмитенттің қаржылық қиындықтарына байланысты болса және модификация активті тануды тоқтатуға әкелмесе, онда активтің құнсыздану сомасын бағалау кезінде модификацияға дейінгі пайыздық мөлшерлеме қолданылады.

(iv) Құнсыздану

4-ескертпелі қараңыз.

Қоғам пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын мынадай қаржы құралдары бойынша күтілетін кредиттік залалдарға арналған бағалау резервін таниды:

- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық құралдарға салынған инвестицияларға мыналар жатады:
  - банктердегі және өзге қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер;
  - кері сатып алу туралы келісімдер («кері репо»);
  - клиенттерге берілген қарыздар;
  - инвестициялық бағалы қағаздарға инвестициялар.
- басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдарға инвестициялар.

Қоғам 12 айлық күтілетін кредиттік залалға тең сомада күтілетін кредиттік залалдар үшін бағалау резервтерін таниды, мыналарды қоспағанда:

- кредиттік тәуекел бастапқы танылған сәттен бастап айтарлықтай өскен қаржы құралдары;
- бастапқы танудан кейін кредиттік-құнсызданған деп танылған;
- бастапқы тану кезінде кредиттік-құнсызданған болып табылады.

Қоғам, егер оның кредиттік ұпайы әлемдегі «инвестициялық сапа» рейтингінің жалпы қабылданған анықтамасына сәйкес келсе, қаржы құралының кредиттік тәуекелі төмен деп санайды.

12 айлық күтілетін кредиттік шығындар («12 айлық ККШ») – есепті күннен кейін 12 ай ішінде болуы мүмкін қаржы құралы бойынша дефолт оқиғалары салдарынан күтілетін кредиттік шығындардың бір бөлігі. 12 айлық ККШ танылатын қаржы құралдары «1-кезең» қаржы құралдарына жатады.

Бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік шығындар («Бүкіл мерзім үшін ККШ») оның қолданылуының барлық күтілетін мерзімі ішінде қаржы құралы бойынша дефолттың барлық ықтимал оқиғаларының нәтижесінде ККШ ретінде айқындалады. Сатып алынған немесе жасалған кредиттік-құнсызданған активтер болып табылмайтын, олар бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар танылатын қаржы құралдары, «2-кезең» (егер қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекел бастапқы танылған сәттен бастап айтарлықтай өскен жағдайда, бірақ қаржы құралы кредиттік-құнсызданған болып табылмаса) және «3-кезең» (егер қаржы құралы кредиттік-құнсызданған болса) қаржы құралдарына жатады.

Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау.

Күтілетін кредиттік шығындар дефолттың басталу ықтималдығының дәрежесі бойынша мөлшерленген кредиттік шығындардың есептік бағасын білдіреді. Олар келесідей бағаланады:

- *есепті күнгі жағдай бойынша күтілетін барлық ақша қаражатының толық алынбауының келтірілген құны ретінде кредиттік-құнсызданбаған болып табылмайтын қаржы активтеріне қатысты* (яғни Шартқа сәйкес Қоғамға тиесілі ақша қаражатының ағындары мен Қоғам алуды күтетін ақша қаражатының ағындары арасындағы айырма);
- *есепті күнгі жағдай бойынша кредиттік-құнсызданған болып табылатын қаржы активтеріне қатысты:* активтердің жалпы баланстық құны мен ақша қаражатының болашақтағы есептік ағындарының келтірілген құны арасындағы айырма ретінде;

Қайта құрылымдалған қаржылық активтер.

Тараптардың келісімі бойынша қаржы активінің шарттары қайта қаралған немесе қаржы активінің шарттары өзгертілген немесе эмитенттің қаржылық қиындықтары себебінен қолданыстағы қаржы активі жаңасымен ауыстырылған жағдайда, осы қаржы активін тануды тоқтату қажеттілігі мәніне бағалау жүргізіледі және күтілетін кредиттік шығындар былайша бағаланады:

- Егер күтілетін қайта құрылымдау қолда бар активті тануды тоқтатуға әкелмесе, онда түрлендірілген қаржы активі бойынша ақша қаражатының күтілетін ағындары қолда бар актив бойынша ақша қаражатының толық алынбаған сомасының есебіне енгізіледі.
- Егер күтілетін қайта құрылымдау қолданыстағы активті тануды тоқтатуға алып келсе, онда жаңа активтің күтілетін әділ құны оны тануды тоқтату сәтінде қолданыстағы актив бойынша ақша қаражатының түпкілікті ағыны ретінде қаралады. Бұл сома қолданыстағы қаржы активі бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып, тануды тоқтатудың күтілетін күнінен есепті күнге дейінгі кезең үшін дисконтталатын қолданыстағы қаржы активі бойынша ақша қаражатын толық алмау сомасының есебіне енгізіледі.

Кредиттік-құнсызданған қаржылық активтер.

Әрбір есепті күнге Қоғам амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтерін және басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын борыштық қаржы активтерін олардың кредиттік құнсыздануы тұрғысынан бағалауды жүргізеді.

Қаржы активі осындай қаржы активі бойынша болашақ ақша қаражатының есеп айырысу ағындарына теріс әсер ететін бір немесе бірнеше оқиғалар болған кезде «кредиттік-құнсызданған» болып табылады.

Қаржы активінің кредиттік құнсыздануының куәлігі, атап айтқанда, мынадай бақыланатын деректер болып табылады:

- эмитенттің айтарлықтай қаржылық қиындықтары;
- шарт талаптарын бұзу, мысалы дефолт немесе төлемнің мерзімін өткізіп алу;
- Қоғамның өзге жағдайларда ол қарамайтын шарттарда қарызды немесе аванстық төлемді қайта құрылымдауы;
- қарыз алушының банкроттық немесе өзге де қаржылық қайта ұйымдастыру ықтималдығының туындауы;
- қаржылық қиындықтар нәтижесінде бағалы қағаздар үшін белсенді нарықтың жоғалуы.

Қарыз алушының қаржылық жай-күйінің нашарлауы салдарынан талаптары қайта қаралған құрал, егер шартта көзделген ақша қаражатының ағындарын алмау тәуекелінің айтарлықтай төмендегені және құнсызданудың басқа да белгілері жоқ екендігі туралы куәлік болмаса ғана, әдетте, кредиттік-құнсызданған болып есептеледі. Сонымен қатар, 90 күн немесе одан да көп мерзімге кешіктірілген қаржы құралдары кредиттік-құнсызданған болып саналады.

Қаржылық жағдай туралы жеке есепте күтілетін кредиттік шығындарға бағалау резервін ұсыну.

Күтілетін кредиттік шығындарға арналған бағалау резервінің сомалары қаржылық жағдай туралы жеке есепте мынадай түрде ұсынылған:

- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері: *осы активтердің жалпы баланстық құнының азаюы ретінде;*
- *басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын борыштық құралдар:* шығындарға арналған бағалау резерві қаржылық жағдай туралы жеке есепте танылмайды, өйткені бұл активтердің баланстық құны олардың әділ құны болып табылады. Алайда шығындарға арналған бағалау резервінің шамасы әділ құнның өзгеру резервінің құрамында ашылады және танылады.

Есептен шығару

Қаржылық активтер олардың өтелуіне негізді үміт болмаған кезде есептен шығаруға жатады (ішінара немесе толық сомада). Әдетте, бұл Қоғам қарыз алушыда есептен шығаруға жататын берешек сомасын өтеу үшін жеткілікті көлемде ақша қаражатының ағындарын генерациялай алатын активтер немесе кіріс көздері жоқ екенін анықтаған жағдай. Алайда есептен шығарылған қаржы активтеріне қатысты Қоғам тиесілі сомаларды өтеу жөніндегі саясатқа сәйкес берешекті өндіріп алу жөніндегі қызметті жүзеге асыруды жалғастыра алады.

(ж) Акционерлік капитал

(i) Қарапайым акциялар

Қарапайым акциялар меншікті капитал ретінде жіктеледі. Қарапайым акциялар шығарумен тікелей байланысты қосымша шығындар барлық салықтарды шегергендегі меншікті капиталдың азаюы ретінде көрсетіледі.

(ii) Дивидендтер

Қоғамның дивидендтерді жариялау және төлеу мүмкіндігі Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасын реттеуге жатады.

Қарапайым акциялар бойынша дивидендтер жеке қаржылық есептілікте олар жарияланған кезде бөлінбеген пайданы пайдалану ретінде көрсетіледі.

(з) Салық салу

Табыс салығының сомасына ағымдағы салық сомасы және кейінге қалдырылған салық сомасы кіреді. Табыс салығы басқа жиынтық табыстың құрамында көрсетілетін операцияларға немесе меншік иелерімен тікелей капитал шоттарында көрсетілетін операцияларға қатысты сомаларды қоспағанда, тиісінше басқа жиынтық табыстың құрамында немесе тікелей капиталдың құрамында көрсетілетін, пайда немесе залал құрамында толық көлемде көрсетіледі.

Ағымдағы табыс салығы есепті күндегі жағдай бойынша қолданыста болған немесе мәні бойынша қолданысқа енгізілген табыс салығы бойынша мөлшерлемелерді, сондай-ақ алдыңғы есепті жылдардағы табыс салығы сомаларын нақтылау нәтижесінде туындаған міндеттемелер сомасын ескере отырып, бір жылдағы салық салынатын пайданың болжамды мөлшеріне сүйене отырып есептеледі.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері жеке қаржылық есептілікте көрсету мақсаттары үшін айқындалатын активтер мен міндеттемелердің баланстық құны мен олардың салық базасы арасында туындайтын уақытша айырмашылықтарға қатысты көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салықтарды есептеу кезінде келесі уақыт айырмашылықтары ескерілмейді: бухгалтерлік және салық салынатын пайдаға әсер етпейтін активтердің немесе міндеттемелердің бастапқы көрінісі; бас компания уақыт айырмашылығын қалпына келтіру мерзімдерін бақылай алатын және жақын болашақта уақытша айырмашылық орындалмайтын ықтималдығы бар еншілес ұйымдарға салынған инвестицияларға байланысты уақытша айырмашылықтар.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелерін есептеу Қоғамның есепті кезеңнің соңында активтер мен міндеттемелердің баланстық құнын өтеуді немесе өтеуді жоспарлау тәсіліне байланысты салық салдарын көрсетеді.

Кейінге қалдырылған салық активтерінің және кейінге қалдырылған салық міндеттемелерінің шамасы есепті күндегі жағдай бойынша қолданыстағы немесе мәні бойынша қолданысқа енгізілген заңдарға негізделі отырып, уақытша айырмашылықтар қалпына келтірілген сәтте болашақта қолданылатын салық ставкалары негізге алына отырып айқындалады.

Кейінге қалдырылған салық активі тиісті уақытша айырмашылықтар мен пайдаланылмаған салық шығындары мен несиелері іске асырылуы мүмкін салық салынатын пайданы алудың жоғары ықтималдығы болған шамада ғана танылады. Кейінге қалдырылған салық активтерінің шамасы тиісті салық жеңілдіктерін іске асыру бұдан былай мүмкін болмайтын бөлігінде азаяды.

(и) Мемлекеттік субсидиялар

Мемлекеттік субсидиялар үкімет, мемлекеттік агенттіктер және мемлекеттік ұйымдар Қоғамның қызметіне қатысты өткен немесе болашақта белгілі бір шарттарды орындаудың орнына ресурстарды Қоғамға аудару нысанында беретін көмекті білдіреді. Егер Қоғам олармен байланысты барлық шарттарды орындайтынына және көрсетілген субсидияларды алатынына негізделген сенім болмаса, мемлекеттік субсидиялар танылмайды. Өтеуді талап етуі мүмкін шарттар болған кезде субсидиялар міндеттемелердің құрамында танылады.

Сыйақы мөлшерлемесі бойынша мемлекеттік қарызды нарықтық мөлшерлемеден төмен алудан түсетін пайда мемлекеттік субсидия ретінде ескеріледі. Сыйақы мөлшерлемесінен түсетін пайда нарықтық құннан төмен қарыздың бастапқы баланстық құны мен түсімдер сомасы арасындағы айырма ретінде бағаланады.

Мемлекеттік субсидиялар Қоғам өтеу үшін субсидиялар қаражаты арналған тиісті шығындарды шығыстар ретінде танитын кезеңдер ішінде жүйелі негізде пайданың немесе залалдың құрамында танылады.

(к) Жаңа стандарттар мен түсініктемелер

Пайдалануға әлі қабылданбаған жаңа стандарттар мен түсіндірулер.

Бірқатар жаңа стандарттар мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігімен 2024 жылдың 1 қаңтарынан кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді. Алайда, Қоғам осы жеке

қаржылық есептілікті дайындау кезінде жаңа және өзгертілген стандарттарға мерзімінен бұрын көшуді жүзеге асырмады.

Стандарттарға келесі түзетулер мен түсіндірулер Қоғамның жеке қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді деп күтілуде:

- «Міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді деп жіктеу» және «Ковенанттармен ұзақ мерзімді міндеттемелер» (ХҚЕС 1 (IAS) түзетулері).
- «Өнім берушілерді қаржыландыру туралы уағдаластықтар» (ХҚЕС (IAS) 7 және ХҚЕС 7 (IFRS) түзетулері);
- «Кері жалға беру кезінде сату бойынша жалдау міндеттемелері» («ХҚЕС 16 түзетулер (IFRS));
- «Айырбастау мүмкіндігінің болмауы» (ХҚЕС (IAS) 21 түзетулері);

«Қаржылық есептілікте ақпаратты ұсыну және ашу» (2027 жылғы 1 қаңтардан бастап міндетті қолдану) 18 ХҚЕС (IFRS) ережелеріне көшудің Қоғамның шоғырландырылған қаржылық есептілігіне әсері кейінгі есепті кезеңдерде бағаланатын болады.

4 Қаржылық тәуекелдерді талдау

Осы ескертпеде Қоғамның қаржылық тәуекелдерге ұшырағыштығы туралы ақпарат берілген. Қаржы тәуекелдерін басқару бойынша Қоғам қолданатын саясат туралы ақпарат 17-ескертпеде берілген.

Кредиттік тәуекел - күтілетін кредиттік залалдар сомасы

Құнсыздануды бағалау үшін қолданылатын бастапқы деректер, болжамдар және әдістер

3(е)(iv) ескертпедегі есеп саясатының сипаттамасын қараңыз.

Кредиттік тәуекелдің едәуір артуы.

Қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекелдің бастапқы танылған сәттен бастап елеулі түрде артуының орын алғанын бағалау кезінде Қоғам орынды және шамадан тыс шығындарсыз немесе күш-жігерсіз қолжетімді болатын негізделген және расталатын ақпаратты қарайды. Бағалау сандық та, сапалық та ақпаратты, сондай-ақ Қоғам тарихи тәжірибесіне, кредиттік сапаны сараптамалық бағалауға және болжамды ақпаратқа негізделген талдауды қамтиды.

Бағалаудың мақсаты мыналарды салыстыру арқылы кредиттік тәуекелге ұшыраған позицияға қатысты кредиттік тәуекелдің елеулі түрде артуының орын алғанын анықтау болып табылады:

- есепті күнгі жағдай бойынша барлық мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолт ықтималдығы; және
- кредиттік тәуекелге ұшыраған позицияны бастапқы тану кезінде уақыттың осы сәтіне қатысты есептелген барлық мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолт ықтималдығы (егер орынды болса, мерзімінен бұрын өтеуге қатысты күтулердің өзгеруін ескере отырып түзетілген).

Қоғам дефолт тәуекелін болжау үшін пайдаланылатын түрлі деректер негізінде, сондай-ақ кредиттік сапаға қатысты сараптамалық пікір қолдану арқылы кредиттік тәуекелге ұшыраған әрбір позицияға кредиттік тәуекелдің тиісті рейтингін береді. Кредиттік тәуекелдің рейтингтері дефолттың басталу тәуекелінің индикаторы болып табылатын сапалық және сандық факторларды пайдалана отырып айқындалады. Бұл факторлар кредиттік тәуекелге ұшыраған позицияның сипатына және борышкердің түріне байланысты өзгереді.

Кредиттік тәуекел рейтингтері дефолт қаупі кредиттік тәуекелінің нашарлауына байланысты экспонент бойынша өсетіндей анықталады және калибрленеді – мысалы, кредиттік тәуекелдің 1 және 2 рейтингтері арасындағы айырмашылық кредиттік тәуекелдің 2 және 3 рейтингтері арасындағы айырмашылықтан аз.

Кредиттік тәуекелге ұшыраған әрбір позиция қарыз алушы туралы қолда бар ақпараттың негізінде бастапқы тану күніне кредиттік тәуекелдің белгілі бір рейтингіне жатады. Кредиттік тәуекелге ұшыраған позициялар тұрақты мониторингке жатады, бұл бастапқы тану кезінде кредиттік тәуекел рейтингінен өзгеше рейтинг позициясын беруге әкелуі мүмкін. Мониторинг әдетте келесі деректердің талдамасын қамтиды.

- Эмитенттер туралы мәліметтерді мерзімді негізде талдау нәтижесінде алынған мәлімет мысалы, аудиттелген қаржылық есептілік, басқарушылық есептілік, бюджеттер, болжамдар мен жоспарлар.
- Кредиттік рейтингтік агенттіктердің деректері, баспасөздегі жарияланымдар, сыртқы кредиттік рейтингтердегі өзгерістер туралы ақпарат.
- Мерзімі өткен берешектің мәртебесі туралы ақпаратты қоса алғанда, төлемдер туралы ақпарат.
- Эмитент қызметін немесе оның шаруашылық қызметін жүзеге асырудың саяси, нормативтік және технологиялық ортасындағы нақты және күтілетін елеулі өзгерістер.

Дефолт ықтималдығының уақытша құрылымын құру.

Кредиттік тәуекел рейтингтері кредиттік тәуекелге ұшырайтын позициялар үшін дефолт ықтималдығының уақытша құрылымын құру кезіндегі негізгі бастапқы деректер болып табылады. Қоғам өнім түріне және эмитентке, сондай-ақ кредиттік тәуекел рейтингіне байланысты талданатын кредиттік тәуекелге ұшыраған позицияларға қатысты дефолт деңгейі туралы мәліметтерді жинайды.

Кредиттік тәуекелдің едәуір артуының бар-жоғын анықтау.

Кредиттік тәуекелдің едәуір артуын айқындау өлшемшарттары портфельге байланысты әр түрлі және дефолт ықтималдығы көрсеткіші мәндерінің сандық өзгерістерін де, сапалық факторларды да, оның ішінде мерзімі өткен мерзімі бойынша «шектеуші» белгісін де қамтиды.

Қоғам кредиттік тәуекелге ұшыраған белгілі бір позиция бойынша кредиттік тәуекел, егер Қоғам эмитенттің кредиттік ұпайы бастапқы танылғаннан бері 2 немесе одан да көп ұпайға төмендегенін анықтаса, ол бастапқы танылған сәттен бастап айтарлықтай өсті деп санайды.

Кредиттік сапаны сараптамалық бағалау және мүмкін болған жерде тиісті тарихи тәжірибе негізінде Қоғам, егер бұған әсерін сандық талдау шеңберінде толық шамада уақтылы анықтау мүмкін болмайтын кредиттік тәуекелдің елеулі жоғарылауының индикаторы болып табылатын белгілі бір сапалық көрсеткіштер көрсетілсе, қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекелдің елеулі артуы орын алды деген қорытынды жасай алады.

Бастапқы танылған сәттен бастап қаржы активі бойынша кредиттік тәуекелдің едәуір артқанын куәландыратын «шектегіш» белгісі ретінде Қоғам осы актив бойынша 30 күннен астам мерзім өткендігін есептейді. Мерзімі өткен берешек күндерінің саны толық сомада төлем алынбаған жағдай бойынша ең ерте күннен бастап күндер санын есептеу арқылы айқындалады.

«Дефолт» ұғымының анықтамасы

Қаржы активін Қоғам дефолт оқиғасы басталған қаржы активтеріне мынадай жағдайларда жатқызады:

- борышкердің Қоғам алдындағы кредиттік міндеттемелерін Қоғам кепілмен қамтамасыз етуді іске асыру (ол болған жағдайда) сияқты шараларды қолданбай толық көлемде өтеуі екіталай; немесе
- борышкердің Қоғам алдындағы кез-келген маңызды кредиттік міндеттемелері бойынша берешегі 90 күннен астам уақытқа кешіктірілді. Овердрафттар клиент көзделген лимитті бұзған немесе оған лимит ағымдағы өтелмеген берешек сомасынан аз сомаға дейін төмендетілген сәттен бастап мерзімі өткен берешек болып саналады; немесе

- қарыз алушының банкроттығы нәтижесінде оның несие бойынша өз міндеттемелерін төлей алмауына байланысты актив қайта құрылымдалуы мүмкін.

Эмитенттің міндеттемелері бойынша дефолт оқиғасының басталуын бағалау кезінде қоғам мынадай факторларды ескереді:

- сапалық-мысалы, шарттың шектеулі талаптарын бұзу («ковенанттар»);
- сандық-мысалы, мерзімі өткен берешек мәртебесі және сол эмитенттің Қоғам алдындағы басқа міндеттемелері бойынша төлемей; және
- жеке және сыртқы көздерден алынған басқа ақпарат.

Қаржы құралы бойынша дефолт оқиғасының басталуын бағалау кезіндегі бастапқы деректер және мән-жайлардағы өзгерістерді көрсету үшін олардың маңыздылығы уақыт өте келе өзгеруі мүмкін.

Болжамдық ақпаратты қосу.

Қоғам болжамды ақпаратты қаржы құралы бастапқы танылған сәттен бастап кредиттік тәуекелдің елеулі өсуі тұрғысынан бағалауға да, күтілетін кредиттік залалдарды бағалауға да қамтиды. Қоғам болжамды ақпаратты бағалау үшін сараптамалық пайымдауды қолданады. Бұл бағалау сыртқы көздерден алынған ақпаратқа да негізделген. Сыртқы ақпарат мемлекеттік органдар, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі, Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика министрлігі жариялайтын экономикалық деректер мен болжамдарды, сондай-ақ жекелеген жеке және ғылыми болжамдарды қамтуы мүмкін. Кредиттік тәуекел мен кредиттік шығындарды бағалауға әсер ететін негізгі фактор ретінде ЖІӨ болжамы анықталды.

Түрлендірілген қаржылық активтер.

Құрал бойынша шартта көзделген шарттар нарықтық жағдайлардың өзгеруін және эмитенттің кредит қабілетінің ағымдағы немесе ықтимал нашарлауына негізделмеген басқа да факторларды қоса алғанда, бірқатар себептер бойынша өзгертілуі мүмкін. Шарттары өзгертілген қолданыстағы құралды есепке алуда тану тоқтатылуы мүмкін және 3(iii) ескертпеде сипатталған есепке алу саясатына сәйкес әділ құны бойынша түрлендірілген шарттары бар жаңа кредитті есепке алуда тану көрсетілуі мүмкін.

Егер қаржы активінің шарттары өзгерсе және шарттарды түрлендіру қаржы активін тануды тоқтатуға әкеп соқпаса, қаржы активі бойынша кредиттік тәуекелдің елеулі артуының орын алғанын айқындау мыналарды салыстыру арқылы жүргізіледі:

- Шарттың түрлендірілген талаптары негізінде есепті күнгі жағдай бойынша барлық мерзімнің қалған бөлігінде дефолт ықтималдығы; және
- шарттың бастапқы талаптары негізінде қаржы активін бастапқы тану кезінде уақыттың осы сәтіне қатысты есептелген барлық мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолт ықтималдығы.

Қаржы активінің шарттарын өзгерту оны тануды тоқтатуға әкеп соқтырған кезде, жаңадан танылған қаржы активі 1-кезеңге жатады (ол тану күніне кредиттік құнсызданбаған жағдайда).

Қоғам қайтарылатын берешек сомасын барынша ұлғайту және дефолт тәуекелін барынша азайту мақсатында қаржылық қиындықтарға тап болған клиенттердің берешегі бойынша шарттарды («келісім шарттарын қайта қарау тәжірибесі») қайта қарайды.

Қоғамның келісімдердің шарттарын қайта қарау жөніндегі саясатына сәйкес шарттарды қайта қарау әрбір жеке клиентке қатысты, егер дефолт оқиғасы орын алса немесе дефолттың пайда болу қаупі жоғары болса, сондай-ақ борышкер шарттың бастапқы талаптарына сәйкес төлемді жүзеге асыру үшін барлық қажетті күш-жігерін жұмсағандығының және ол Қоғам алдындағы өз міндеттемелерін қайта қаралған шарттарда орындай алатыны күтілетіндігінің дәлелі бар болған жағдайда жүзеге асырылады. Шарттарды қайта қарау әдетте өтеу мерзімін ұзартуды және пайыздарды төлеу мерзімін өзгертуді қамтиды.

Келісім шарттарын қайта қарау саясаты шеңберінде өзгертілген қаржылық активтер бойынша дефолт ықтималдығын бағалау шарттарды өзгерту Қоғамның пайыздар мен негізгі қарызды алу мүмкіндіктерін жақсартуға немесе қалпына келтіруге әкелген-әкелмегендігін, сондай-ақ Қоғамның келісім шарттарын осындай қайта қарауға қатысты бұрынғы тәжірибесін көрсетеді. Осы процестің шеңберінде Қоғам борышкердің Шарттың өзгертілген шарттарына қатысты борышқа қызмет көрсету сапасын бағалайды және әртүрлі мінез-құлық факторларын қарастырады.

Жалпы жағдайда шарттың талаптарын қайта қарау кредиттік тәуекелді елеулі арттырудың сапалы индикаторын білдіреді және шарттың талаптарын қайта қарау ниеті кредиттік тәуекелге ұшыраған позицияның кредиттік-құнсызданған болып табылатындығын және дефолт оқиғасы орын алғанын айғақтауы мүмкін. Эмитентке 12 айлық күтіліп отырған сомаға тең сомада қайтадан бағаланатындай, дефолт оқиғасы орын алған немесе дефолт ықтималдығы соншалықты төмендеген болып есептелетін кредиттік тәуекелге ұшыраған позиция бұдан былай кредиттік-құнсызданған/сол бойынша басталған болып есептелмес бұрын белгілі бір уақыт кезеңі ішінде тұрақты негізде төлемдерді уақтылы жүзеге асыру қажет болады.

Бастапқы тану кезінде кредиттік-құнсызданған деп танылған қаржы активтері (РОСІ-активтер)

РОСІ-активтер-бастапқы тану кезінде кредиттік құнсыздану болған қаржылық активтер. Бастапқы тану кезінде РОСІ активтері әділ құн бойынша бағаланады және кейіннен кредиттік тәуекелге түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлеменен есептелген пайыздық кіріс танылады. ККШ бағалау резерві бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар сомасының кейіннен өзгеруі орын алған көлемде ғана танылады немесе танылуы тоқтатылады.

РОСІ активтерін бастапқы тану кезінде оларда ККШ бойынша бағалау резерві болмайды. Оның орнына, бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығындар мөлшері кредиттік тәуекелге түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдана отырып, ішкі кірістілік мөлшерлемесі ретінде есептеледі.

Кейіннен бағалау кезінде РОСІ-активтер бойынша күтілетін кредиттік залалдар әрқашан бастапқы танылған сәттен бастап бүкіл мерзім ішінде ККШ шамасындағы өзгерістер сомасында бағаланады.

Әрбір есепті күндегі жағдай бойынша РОСІ-активтер бойынша ККШ астында бағалау резерві ретінде барлық мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдардың бастапқы танылған кезінен бастап жинақталған өзгерістері танылады. Клиенттің әрекетіне байланысты кірістілік нормасын есепті кезеңдегі нақты өтеумен салыстыру арқылы күтілетін кредиттік залалдар шамасындағы өзгерістер көрсетіледі:

- 1) бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар шамасындағы оң өзгерістерді көрсететін сома, егер бұл өзгерістердің сомасы бұрын пайданың немесе залалдың құрамында пайыздық кірістерді түзету ретінде танылған шамадан артық болса да, құнсызданудан түскен пайда ретінде танылады;
- 2) бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар шамасындағы теріс өзгерістерді көрсететін сома құнсызданудан болған залалдарға арналған резерв ретінде танылады;
- 3) егер РОСІ-актив бойынша бастапқы тану кезіндегі күтулермен салыстырғанда акша қаражатының жиналуына қатысты күтуде ешқандай өзгерістер болмаса, онда құнсызданудан немесе құнсызданудан шығынға резервтен ешқандай пайда танылмайды.

Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау.

Күтілетін кредиттік шығындарды бағалаудағы негізгі бастапқы деректер келесі айнымалылардың уақытша құрылымы болып табылады:

- дефолт ықтималдығы (PD көрсеткіші);
- дефолт жағдайында шығын шамасы (LGD көрсеткіші);

- дефолт жағдайында тәуекелге ұшырайтын сома (EAD шамасы).

PD көрсеткіштерін бағалау кредиттік тәуекелге ұшыраған көрсеткіштерді белгілі бір күнге бағалау болып табылады. Бұл бағалау сандық және сапалық факторларды қамтитын Қоғамда бар жинақталған деректерге негізделген. Мүмкіндігінше Қоғам PD көрсеткіштерін бағалау үшін нарықтық деректерді пайдаланады. Егер контрагенттің кредиттік сапа рейтингі немесе кредиттік тәуекелге ұшыраған позиция өзгерсе, онда бұл тиісті PD көрсеткіштерін бағалаудың өзгеруіне әкеледі. PD көрсеткіштері кредиттік тәуекелге ұшыраған позициялардың шарттық өтеу мерзімдерін және мерзімінен бұрын өтеуге қатысты күтулерді ескере отырып бағаланады.

Қоғам LGD көрсеткіштерін кепілмен қамтамасыз ету құрылымы және контрагенттің/кепіл берушінің сыртқы/ішкі рейтингі туралы мәліметтер негізінде бағалайды.

LGD бағалау модельдерінде қамтамасыз етудің құрылымы, түрі, талаптың еңбек өтілі, контрагент өз қызметін жүзеге асыратын сала және қаржы активінің ажырамас бөлігі болып табылатын кез келген қамтамасыз етуді өтеу шығындары ескеріледі.

Дефолт кезінде шығындар деңгейін барабар бағалауды қамтамасыз ету мақсатында Қоғам LGD келесі санаттарын да қарастырады:

- егер Қазақстан Республикасының Үкіметі контрагент болса LGD коэффициенті 0% құрайды;
- егер банк немесе басқа қаржы институты контрагент болса, LGD коэффициенті 70% құрайды; және
- сыртқы/ішкі рейтингі бар басқа контрагенттерге қатысты LGD коэффициенті Moody's компаниясының контрагенттің сыртқы рейтинг деңгейіне сәйкес өтемақы мөлшерлемелері туралы зерттеулерін ескереді. LGD коэффициенттері жаңартылған зерттеулер жарияланған кезде қайта есептелуі керек.

Дефолт жағдайында тәуекел астындағы сома дефолт басталған күні кредиттік тәуекелге ұшыраған шаманың есептік бағасын білдіреді. Бұл көрсеткішті Қоғам амортизацияны қоса алғанда, шарт талаптарына сәйкес осы шамадағы күтілетін өзгерістерді ескере отырып, есепті күнге ағымдағы шаманы негізге ала отырып есептейді. Қаржы активі үшін EAD шамасы жалпы баланстық құн болып табылады.

Жоғарыда сипатталғандай, олар бойынша кредиттік тәуекел бастапқы танылған сәттен бастап айтарлықтай көтерілмеген қаржылық активтердің PD ең жоғары 12 айлық көрсеткішін пайдаланған жағдайда, Қоғам тәуекелдерді басқару мақсатында топ ұзақ мерзімді қарастырса да, кредиттік тәуекелге ұшырайтын келісімшарт бойынша ең жоғары кезеңдегі дефолт тәуекелін ескере отырып, күтілетін кредиттік шығындарды бағалайды (кез-келген ұзарту опциондарын қоса). Шарт бойынша ең жоғары кезең Қоғамның берешекті өтеуді талап етуге құқығы бар күнге дейін қолданылады.

Қоғамда өткен кезеңдердің жеткілікті көлемдегі ақпараты жоқ портфельдерге қатысты қосымша ретінде сыртқы көздерден алынған салыстырмалы ақпарат пайдаланылады. Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау үшін бастапқы ретінде сыртқы көздерден алынған салыстырмалы ақпарат пайдаланылған портфельдердің мысалдары төменде келтірілген.

Сыртқы көздерден алынған салыстырмалы ақпарат

	2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша баланстық құн мың теңге	Сыртқы көздерден алынған салыстырмалы ақпарат	
		PD көрсеткіші	LGD көрсеткіші
Ақша қаражаты және олардың баламалары	16,332,293	Standard and Poor's дефолт статистикасы	Қазақстан ішіндегі қаржы институттары үшін LGD дефолт қаржы институттарынан тарихи өтемақыларға негізделеді / Moody's өтемақы статистикасы.
Клиенттерге берілген қарыздар	10,879,125		
Инвестициялық қаржылық активтер	47,803,138		

	2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша баланстық құн мың теңге	Сыртқы көздерден алынған салыстырмалы ақпарат	
		PD көрсеткіші	LGD көрсеткіші
Ақша қаражаты және олардың баламалары	33,383,972		
Клиенттерге берілген қарыздар	10,679,384	Standard and Poor's дефолт статистикасы	Қазақстан ішіндегі қаржы институттары үшін LGD дефолт қаржы институттарынан тарихи өтемақыларға негізделеді / Moody's өтемақы статистикасы.
Инвестициялық қаржылық активтер	8,623,524		

Кредиттік сапаны талдау.

Төмендегі кестеде Қоғамның тәуекел рейтингтерінің ішкі деңгейлерін PD және Standard & Poor's сыртқы несиелік ұпайларымен индикативті сәйкестендіру берілген.

Тәуекел рейтингі	Дефолттың орташа ықтималдығы, (%)	Сыртқы рейтинг
Тұрақты	0.00 - 0.27	AAA-дан BBB- дейін
Жеткілікті	0.39 - 7.76	BB+ бастап B- дейін
Жоғары	14.69 - 52.76	CCC + - ден CCC- дейін
Кредиттік құнсызданған	100	SD/D

Келесі кестелерде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша амортизацияланған құны бойынша және басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің кредиттік сапасы туралы ақпарат берілген.

Егер өзгеше көрсетілмесе, қаржы активтері бойынша кестелердегі сомалар жалпы баланстық құнның шамаларын көрсетеді.

«12 айлық күтілетін кредиттік залал», «барлық мерзімге күтілетін кредиттік залал» және «кредиттік-құнсызданған қаржы активтері» терминдерінің түсіндірмесі 3(е)(iv)-ескертпеде келтірілген.

	31 желтоқсан 2024 жыл мың теңге	31 желтоқсан 2023 жыл мың теңге
Ақша қаражаты және олардың баламалары		
Банктердегі ағымдағы шоттар		
- BBB-ден BBV+ге дейінгі кредиттік рейтингімен	109,992	11,602,115
- BB-дан BB+ - ға дейінгі кредиттік рейтингімен	102	57,872
- рейтинг жоқ	1,139	9,375
Банктердегі ағымдағы шоттардағы ақша қаражатының жиыны	111,233	11,669,362
Банктердегі қысқа мерзімді депозиттер		
- BBB-ден BBV+ге дейінгі кредиттік рейтингімен	1,754,294	6,131,197
- BB-дан BB+ - ға дейінгі кредиттік рейтингімен	316,473	-
Банктердегі қысқа мерзімді депозиттердің жиыны	2,070,767	6,131,197
Бастапқы өтеу мерзімі 3 айдан кем «кері» репо» шарттары бойынша дебиторлық берешек		
- BBB-ден BBV+ дейінгі кредиттік рейтингімен	14,152,974	15,591,245
Күтілетін кредиттік залалдар үшін бағалау резерві	(2,681)	(7,832)
Баланстық құны	16,332,293	33,383,972

	31 желтоқсан 2024 жыл мың теңге	31 желтоқсан 2023 жыл мың теңге
	Кредиттік- құнсызданған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар (3-кезең)	Кредиттік- құнсызданған активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар (3-кезең)
<i>Банктер мен қаржы институттарындағы депозиттер</i>		
- D кредиттік рейтингімен	17,237,277	15,684,276
Күтілетін кредиттік залалдар үшін бағалау резерві	(17,237,277)	(15,684,276)
Баланстық құны	-	-

	31 желтоқсан 2023 жыл мың теңге	31 желтоқсан 2023 жыл мың теңге
	12 айлық күтілетін кредиттік шығындар (1- кезең)	12 айлық күтілетін кредиттік шығындар (1- кезең)
<i>Клиенттерге берілген қарыздар</i>		
Мерзімі өтпеген (тұрақты тәуекел-рейтинг)	10,879,125	10,679,384
Баланстық құны	10,879,125	10,679,384

	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
	12 айлық күтілетін кредиттік шығындар (1- кезең)	12 айлық күтілетін кредиттік шығындар (1- кезең)
<i>Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық қаржы активтері</i>		
- BBB-ден BBB+ге дейінгі кредиттік рейтингімен	34,679,516	430,751
- BB-дан BB+ - ға дейінгі кредиттік рейтингімен	7,654,626	-
Баланстық құны	42,334,142	430,751

	2024 жылғы 31 желтоқсан		
	12 айлық күтілетін кредиттік шығындар (1-кезең)	Бастапқы тану кезінде кредиттік- құнсызданған (POCI)	Барлығы
<i>Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын инвестициялық қаржы активтері</i>			
- BB-дан BB+ - ға дейінгі кредиттік рейтингімен	2,162,168	3,306,828	5,468,996
Баланстық құны	2,162,168	3,306,828	5,468,996

2023 жылғы 31 желтоқсан			
мың теңге	12 айлық күтілетін кредиттік шығындар (1-кезең)	Бастапқы тану кезінде кредиттік-күнсызданған (РОСИ)	Барлығы
Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын инвестициялық қаржы активтері			
- BBB-ден BBB+ге дейінгі кредиттік рейтингімен	2,217,821	-	2,217,821
- BB-дан BB+ - ға дейінгі кредиттік рейтингімен	3,159,840	-	3,159,840
- B-ден B+дейінгі кредиттік рейтингімен	-	2,815,112	2,815,112
Баланстық құны	5,377,661	2,815,112	8,192,773

Күтілетін кредиттік шығындар бойынша бағалау резервінің қозғалысы

Келесі кестеде 2024 жылдың басы мен аяғындағы күтілетін кредиттік шығындар үшін бағалау резервінің қалдықтарын бір жылдағы өзгерістермен салыстыру келтірілген:

	Ақша қаражаты және олардың баламасы	Банктер мен қаржы институттар ындағы депозиттер	Инвестициялық қаржы активтері	Өзге қаржы активтері
Есепті кезеңнің басындағы сальдо	7,832	15,684,276	-	130,959
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша бағалау резервінің таза өзгерісі	(5,151)	(55,918)	180,472	(9,163)
Шетел валюталарының айырбас бағамдарының өзгеруінің әсері	-	1,608,919	1,187	-
Есепті кезеңнің соңындағы сальдо	2,681	17,237,277	181,659	121,796

5 Таза пайыздық кіріс

	2024 ж. мың теңге	2023 ж. мың теңге
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер		
Ақша қаражаты және олардың баламалары	4,315,321	4,938,888
Клиенттерге берілген қарыздар	1,236,541	1,212,270
Инвестициялық қаржылық активтер	1,611,876	778,548
Барлық пайыздық кірістер	7,163,738	6,929,706
Пайыздық шығыстар		
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(1,158,771)	(1,132,467)
Барлық пайыздық шығыстар	(1,158,771)	(1,132,467)
Барлығы таза пайыздық кіріс	6,004,967	5,797,239

6 Персоналға жұмсалатын шығыстар

	2024 ж. мың теңге	2023 ж. мың теңге
Қызметкерлердің сыйақылары	1,432,876	1,226,273
Жалақы бойынша салықтар мен аударымдар	138,902	106,434
	1,571,778	1,332,707

7 Жалпы және әкімшілік шығыстар

	2024 ж. мың теңге	2023 ж. мың теңге
Аутстаффинг	282,738	134,769
Үшінші тараптардың өзге де қызметтері	274,857	182,072
Операциялық жалдау шарттары бойынша шығыстар	232,255	176,700
Кәсіби қызметтер	158,277	154,736
Аудиторлық шығыстар	125,931	57,269
Тозу және амортизация	74,139	69,578
Иссапар шығындары	42,473	57,569
Көлік қызметтері	18,557	13,005
Оқу шығындары	16,934	22,937
Өзге	66,423	153,993
	1,292,584	1,022,628

ХҚЕС. стандарттарына сәйкес дайындалған қоғамның шоғырландырылған және жекелеген қаржылық есептілігінің аудиті бойынша қызметтердің құны 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы жағдай бойынша ҚҚС есебімен 125,931 мың теңгені құрады (еншілес ұйымдардың жекелеген қаржылық есептіліктерінің аудитін есепке алмағанда). Ағылшын тіліне аударуға және шоғырландырылған қаржылық есептілікті оқып тексеруге жәрдемдесу жөніндегі қызметтер ҚҚС есебімен 1,889 мың теңгені құрады.

8 Табыс салығы бойынша шығыс

	2024 ж. мың теңге	2023 ж. мың теңге
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыс	1,371,531	2,351,328
Уақытша айырмашылықтар мен бағалау резервіндегі өзгерістердің туындауы және қалпына келуі салдарынан кейінге қалдырылған салық активтерінің/кейінге қалдырылған салық міндеттемелерінің шамасының өзгеруі	123,978	(174,110)
Өткен жылдардағы ағымдағы табыс салығы бойынша артық төлеу/(шығыстарды қосымша есептеу)	(36,930)	-
Барлығы табыс салығы бойынша шығыс	1,458,579	2,177,218

2024 жылы ағымдағы және кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша мөлшерлеме 20% құрайды (2023 жыл: 20%).

Табыс салығы бойынша тиімді мөлшерлемені есептеу

	2024 ж.		2023 ж.	
	мың теңге	%	мың теңге	%
Салық салынғанға дейінгі пайда	4,253,356	100	5,737,759	100
Табыс салығы бойынша қолданыстағы мөлшерлемеге сәйкес есептелген табыс салығы	(850,671)	(20)	(1,147,552)	(20)
(Шегерілмейтін шығыстар)/өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын активтерді қайта бағалаудан салық салынбайтын кірістер	(641,222)	(15)	608,969	12
Бағалы қағаздардан алынатын салық салынбайтын табыс	210,948	5	(35,164)	(1)
Басқа да шегерілмейтін шығыстар/(салық салынбайтын кірістер)	(105,330)	(2)	(1,333)	-

	2024 ж.		2023 ж.	
Бақыланатын шетелдік компаниялар бойынша төленген табыс салығы	-	-	(1,593,472)	(23)
Консорциалдық келісім бойынша сыйақы	(28,644)	(1)	-	-
Өткен жылдардағы ағымдағы табыс салығы бойынша артық төлеу/(шығыстарды қосымша есептеу)	(36,930)	(1)	-	-
Мемлекеттік субсидиялардан алынатын салық салынбайтын кірістер	15,318	-	-	-
Салық салынбайтын (шығыс)/борыштық қаржы активтерін (күнсызданудан)/қалпына келтіруден түсетін кіріс	(22,048)	(1)	(8,666)	-
	(1,458,579)	(34)	(2,177,218)	(32)

Кейінге қалдырылған салық активтері және кейінге қалдырылған салық міндеттемелері

Жеке қаржылық есептілікте көрсетілген активтер мен міндеттемелердің құны мен салық салынатын базаны есептеу мақсаттары үшін пайдаланылатын сомалар арасында туындайтын уақытша айырмашылықтар 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кейінге қалдырылған салық міндеттемелерінің туындауына әкеледі.

2024 жылғы 31 желтоқсанда және 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішіндегі уақыт айырмашылықтарының шамасының өзгеруі келесідей ұсынылуы мүмкін:

	2024 ж.		
	Пайда немесе залал ретінде қалпына келтірілді/(жатқызылды)		
мың теңге	Есепті кезеңнің басында	Есепті кезеңнің соңына	
Өзгерістері пайда немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын өзге де қаржы активтері	(336,548)	(27,408)	(363,956)
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	32,546	(29,914)	2,632
Негізгі құралдар	(1,430)	938	(492)
Басқа міндеттемелер	50,711	(30,664)	20,047
Таза кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	(254,721)	(87,048)	(341,769)
	2023 ж.		
	Пайда немесе залал ретінде қалпына келтірілді/(жатқызылды)		
мың теңге	Есепті кезеңнің басында	Есепті кезеңнің соңына	
Өзгерістері пайда немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын өзге де қаржы активтері	(184,917)	(151,631)	(336,548)
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	32,546	32,546
Негізгі құралдар	(9,878)	8,448	(1,430)
Басқа активтер	-	-	-
Басқа міндеттемелер	49,188	1,523	50,711
Еншілес ұйымдарды қосу	(283,224)	283,224	-
Таза кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	(428,831)	174,110	(254,721)

9 Шетел валютасымен жасалған операциялардан түскен таза пайда / (шығын)

	2024 ж. мың теңге	2023 ж. мың теңге
Бағамдық айырмашылықтардан іске асырылмаған кіріс	4,274,283	450,724
Бағамдық айырмашылықтардан жұмсалған шығын	(66,680)	(610,873)
	4,207,603	(160,149)

2024 жылғы бағамдық айырмашылықтардан елеулі іске асырылмаған кіріс 2024 жылғы 4-тоқсанда 41,860,475 мың теңге сомасына АҚШ долларымен номиналданған корпоративтік облигацияларды сатып алуға (13-ескертуді қараңыз) және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша теңгенің АҚШ долларына қатысты айырбас бағамының кейіннен айтарлықтай төмендеуіне байланысты.

10 Ақша қаражаты және олардың баламалары

	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Банктердегі ағымдағы шоттар	111,233	11,669,362
Банктердегі қысқа мерзімді депозиттер	2,070,767	6,131,197
«Кері репо» шарттары бойынша дебиторлық берешек	14,152,974	15,591,245
Күтілетін кредиттік залалдар үшін бағалау резерві	(2,681)	(7,832)
Ақша және олардың баламаларының жиыны	16,332,293	33,383,972

«Кері репо» операциялары стандартты Кредиттеу, қарыз алу операциялары және бағалы қағаздарды қарызға беру үшін әдеттегі және жалпы қабылданған шарттарда жүргізіледі. «Кері репо» операциялары әділ құны 14,711,763 мың теңге (2023 жыл: 15,610,519 мың теңге), шығарылған мемлекеттік бағалы қағаздар, «Қазақстандық тұрақтылық қоры» АҚ, ҚР Қаржы министрлігі, «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ және «Қазақстан Даму Банкі» АҚ борыштық бағалы қағаздары түрінде қамтамасыз етілуі бар.

Төмендегі кестеде ақша қаражаттары мен олардың баламалары бойынша кезеңнің басында және соңында күтілетін кредиттік шығындар үшін бағалау резервінің қалдықтарын салыстыру келтірілген. Ақша қаражаттарының және олардың баламаларының барлық сомалары кредиттік тәуекелдің 1-кезеңіне жатқызылған:

	2024 ж. мың теңге	2023 ж. мың теңге
Есепті кезеңнің басындағы сальдо	7,832	19,196
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша бағалау резервінің таза өзгерісі	(5,151)	(11,364)
Есепті кезеңнің соңындағы сальдо	2,681	7,832

	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Таратылатын банктер мен қаржы институттарындағы депозиттер	17,237,277	15,684,276
Күтілетін кредиттік залалдар үшін бағалау резерві	(17,237,277)	(15,684,276)
Таратылатын банктер мен қаржы институттарындағы депозиттердің жиыны	-	-

Төмендегі кестеде таратылатын банктер мен қаржы институттарындағы депозиттер бойынша кезеңнің басында және соңында күтілетін кредиттік шығындар үшін бағалау резервінің қалдықтарын салыстыру келтірілген. Таратылатын банктер мен қаржы институттарындағы депозиттердің барлық сомалары кредиттік тәуекелдің 3-кезеңіне жатқызылған:

	2024 ж. мың теңге	2023 ж. мың теңге
Есепті кезеңнің басындағы сальдо	15,684,276	14,843,236
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша бағалау резервінің таза өзгерісі	(55,918)	(16,580)
Шетел валюталарының айырбас бағамдарының өзгеруінің әсері	1,608,919	857,620
Есепті кезеңнің соңындағы сальдо	17,237,277	15,684,276

11 Өзгерістері пайда немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын еншілес ұйымдарға және өзге де активтерге инвестициялар

	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	Иелену үлесі, %	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	Иелену үлесі, %
Еншілес ұйымдарға инвестициялар				
Kazyna Seriktes B.V.	91,715,983	100.00	90,796,341	100.00
«Baiterek Venture Fund» АҚ	73,413,751	100.00	71,774,817	100.00
«BV Management» ЖШС	525,311	100.00	333,696	100.00
ЖК «BGlobal Ventures Ltd.»	143,700	100.00	67,502	100.00
	165,798,745		162,972,356	
Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар				
Kazakhstan Hungarian Investment Private Equity Fund C.V.	86,345	49.50	42,461	49.50
	86,345		42,461	
Басқа үлестік қаржы активтері				
500 Startups V L.P.	4,985,186	7.10	5,418,718	7.50
Quest Ventures Asia Fund II L.P.	4,488,938	30.70	4,179,705	33.80
Apex Fund I L.P.	395,760	97.00	-	-
Wellington Partners Ventures III Technology Fund L.P.	379,032	5.13	668,532	5.10
Da Vinci Emerging Technologies Fund III L.P.	16,576	18.83	151,368	12.50
Flagship Ventures Fund 2004 L.P.	5,716	6.60	308	6.60
	10,271,208		10,418,631	
Үлестік қаржы активтерінің жиыны	176,156,298		173,433,448	
«Baiterek Investment Fund» тікелей инвестициялар қоры арқылы консорциалдық келісім шеңберіндегі инвестициялар				
«Ak Zhaiyk Capital» ЖШС (қарыз)	26,023,269		-	
	26,023,269		-	
Өзгерістері пайда немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын активтердің жиыны	202,179,567		173,433,448	

Осы активтердің әділ құнын бағалау қолданылған бағалау әдістері үшін бастапқы деректер негізінде әділ құн иерархиясының 3-деңгейіне жатқызылды. Осы активтердің әділ құнын бағалау кезінде қолданылған бағалау әдістері мен елеулі бақыланбайтын бастапқы деректердің сипаттамасы 24-ескертпеде келтірілген.

12 Клиенттерге берілген қарыздар

	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Клиенттерге берілген, амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қарыздар	10,879,125	10,679,384
Клиенттерге берілген, амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қарыздардың жиыны	10,879,125	10,679,384

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамда клиенттерге берілген қарыздар бойынша өтелмеген қалдықтар болған жоқ, олар меншікті капиталдың 10% - дан асады (2023 жылғы 31 желтоқсан: клиенттерге берілген қарыздар бойынша өтелмеген қалдықтар болған жоқ, олар меншікті капиталдың 10% - дан асады).

2021 жылы Қоғам «Жұмыспен қамтудың жол картасы 2020-2021» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде жобаларды одан әрі қаржыландыру үшін еншілес ұйымға номиналды құны 12,800,000 мың теңге және жылдық 8.10% номиналды сыйақы мөлшерлемесімен қарыз берді. Осы қарызды бастапқы тану күніндегі әділ құн жылдық 11.76% нарықтық мөлшерлемені пайдалана отырып айқындалды. Бастапқы тану кезінде 2,637,725 мың теңге мөлшерінде қарыздың номиналды құны мен әділ құны арасындағы айырма мемлекеттік субсидиялар бойынша міндеттемені азайтуға бағытталған (15-ескертпе).

2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы активтер бойынша күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв елеулі емес және осы жеке қаржылық есептілікте көрсетілмеген.

13 Инвестициялық қаржылық активтер

	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін инвестициялық борыштық құралдар	42,334,142	430,751
Амортизацияланған құн бойынша ескерілетін инвестициялық борыштық құралдар	5,468,996	8,192,773
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша ескерілетін инвестициялық борыштық құралдар	51,227	73,072
Инвестициялық қаржы активтерінің жиыны	47,854,365	8,696,596

	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық қаржы активтері		
«Қазақстан даму банкі» АҚ	18,589,319	-
«Самұрық-Қазына» ҰОҚ» АҚ	7,903,984	-
«ҚазМұнайГаз» ҰК « АҚ	7,712,546	-
«Теңізшевройл» ЖШС	7,654,626	-
ҚР ҚАРЖЫМИН	473,667	430,751
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық қаржы активтерінің барлығы	42,334,142	430,751

2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша басқа жиынтық табыс арқылы ескерілетін инвестициялық борыштық құралдар кредиттік тәуекелдің 1-кезеңіне жатады. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы активтер бойынша күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв 181,659 мың

теңгені құрайды (2023 жылғы 31 желтоқсан: резерв елеулі емес және осы жеке қаржылық есептілікте көрсетілмеген).

	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын инвестициялық қаржы активтері		
«Home Credit Bank» АҚ	2,162,168	2,150,155
ҚР ҚАРЖЫМИН	-	2,217,821
ЕАДБ	-	1,009,685
Барлығы	2,162,168	5,377,661
РОСИ-активтер		
«First Heartland Jusan Bank» АҚ (РОСИ-активтер)		
облигациялар	3,306,828	2,815,112
Барлығы РОСИ-активтер	3,306,828	2,815,112
Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын инвестициялық қаржы активтерінің барлығы	5,468,996	8,192,773

2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша амортизацияланған құн бойынша ескерілетін инвестициялық борыштық құралдар бастапқы тану кезінде кредиттік-құнсызданған құралдарға қатысты «First Heartland Jusan Bank» АҚ облигацияларын қоспағанда, кредиттік тәуекелдің 1-кезеңіне жатады. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы активтер бойынша күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв елеулі емес және осы жеке қаржылық есептілікте көрсетілмеген.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын инвестициялық борыштық құралдар 2032 жылға дейінгі өтеу мерзімі және 0.01% номиналды мөлшерлемесі бар корпоративтік облигациялармен ұсынылды.

14 Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

Жұмыспен қамтудың 2020-2021 жылдарға арналған Жол картасы шеңберінде Қоғамның Директорлар кеңесінің 2021 жылғы 29 маусымдағы шешімімен (№10/21 хаттама) жалпы сомасы 33,700,000 мың теңгеге екі траншпен облигациялар шығару шарттары бекітілді. 2021 жылғы 27 қазанда «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ мен Қоғам арасында қазақстандық қор биржасында айналыс мерзімі 10 жыл және жылдық 7.1% белгіленген сыйақы мөлшерлемесімен 12,800,000 мың теңге сомасына бірінші транш шеңберінде топтың облигацияларын сатып алу-сату бойынша мәміле жүзеге асырылды. Осы міндеттемелер бойынша тиімді мөлшерлеме жылдық 11.76% құрады. Шығарылған облигациялар бойынша міндеттемелердің баланстық құны 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 10,255,207 мың теңгені құрады (2023 жылғы 31 желтоқсан: 10,005,236 мың теңге).

15 Мемлекеттік субсидиялар

	2024 ж. мың теңге	2023 ж. мың теңге
Жыл басындағы қалдық	612,712	689,301
Мемлекеттік субсидияның амортизациясы	(76,589)	(76,589)
Жыл соңындағы қалдық	536,123	612,712

Қоғам «Жұмыспен қамту 2020-2021 жол картасы» мемлекеттік бағдарламасын іске асыру мақсатында облигациялар шығару арқылы берілген пайда сомасын мемлекеттік субсидиялар бойынша міндеттеме ретінде көрсетті (14-ескертпе). Қоғам қарыздар бойынша сыйақының төмен мөлшерлемесін белгілеу арқылы түпкілікті қарыз алушылар алдында пайданы бөлу

жөніндегі міндеттемені көтереді.

16 Акционерлік капитал

(а) Шығарылған капитал

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығаруға рұқсат етілген акционерлік капиталға 55,000,000 жай акциялар кіреді (2023 жылғы 31 желтоқсан: 55,000,000). Шығарылған және төленген акционерлік капитал 53,635,003 жай акциялардан тұрады (2023 жылғы 31 желтоқсан: 53,585,003).

Қоғам 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған кезең ішінде Директорлар кеңесінің 2024 жылғы 29 тамыздағы шешіміне (№10/24 хаттама) сәйкес жалпы құны 50,000,000 мың теңге болатын 50,000 қарапайым акцияны орналастырды. Бір акцияның номиналды құны 1,000,000 теңгені құрады.

Қоғам 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған кезең ішінде Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 23 ақпандағы шешіміне (№02/23 хаттама) сәйкес жалпы құны 35,000,000 мың теңге болатын 35,000 қарапайым акцияны орналастырды. Бір акцияның номиналды құны 1,000,000 теңгені құрады.

Акционерлік капиталдың өзгеру тарихы:

2022 жылы номиналды құны 5,000,000,000 теңге болатын 1 қарапайым акция орналастырылды.

2021 жылы еншілес кәсіпорындардың акцияларын сатып алумен байланысты номиналды құны 19,269,423,000 теңге және тиісінше 1,052,307,000 теңге болатын 2 қарапайым акцияны орналастыру туралы шешім қабылданды.

2014 жылы номиналды құны 40,000 теңге болатын 500,000 қарапайым акция орналастырылды.

2013 жылы номиналды құны 40,000 теңге болатын 10,000 қарапайым акция орналастырылды.

2009 жылы Қоғам номиналды құны 1,000 теңге болатын 52,040,000 қарапайым акцияны, сондай-ақ номиналды құны 15,000 теңге болатын 1,000,000 қарапайым акцияны орналастырды.

Қарапайым акциялардың иелері жарияланған кезде дивидендтер алуға құқылы, сонымен қатар Қоғам акционерлерінің жылдық және жалпы жиналыстарында бір акцияға бір дауыс беруге құқылы.

(б) Дивидендтер

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Қоғам акционерлерінің Қоғамның резервтерін бөлу құқығы ХҚЕС стандарттарына сәйкес дайындалған қаржылық есептілікте көрсетілген бөлінбеген пайда мөлшерімен немесе жинақталған шығын болған жағдайда, егер таза кірісті бөлу Қоғамның төлем қабілетсіздігіне немесе төлем қабілетсіздігіне әкеп соқпаса немесе меншікті капитал мөлшері Қоғам бөлу нәтижесінде теріс болып қалса, ағымдағы жылдағы таза пайда сомасымен шектеледі. Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес есепті күндегі жағдай бойынша бөлуге қолжетімді қаражаттың жалпы көлемі 67,676,399 мың теңгені құрады (2023 жылғы 31 желтоқсан: 68,198,199 мың теңге).

2024 жыл ішінде 2,676,035 мың теңге мөлшерінде дивидендтер жарияланды және төленді, бұл бір акцияға 49.94 теңгені құрады (2023 жылы: 1,775,718 мың теңге мөлшерінде дивидендтер жарияланды және төленді, бұл бір акцияға 33.14 теңгені құрады).

(в) Қарапайым акциялардың баланстық құны

Қазақстандық қор биржасындағы листинг қағидаларына сәйкес Қоғам қарапайым акциялардың баланстық құнын ашады:

	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Қарапайым акциялардың баланстық құны	<u>4.94</u>	<u>4.03</u>

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жай акцияның баланстық құнын есептеу Қоғам үшінші тараптарға өткізе алмайтын материалдық емес активтер сомасына азайтылған капитал сомасы ретінде 53,635,003 (2023 жылғы 31 желтоқсан: 215,714,041 мың теңге) айналыстағы жай акциялар санына бөлінген 264,876,038 мың теңге (2023 жылғы 31 желтоқсан: 53,585,003 акциялар).

17 Қаржы құралдарының тәуекелдерін басқару

Тәуекелдерді басқару Қоғам қызметінің негізінде жатыр және Қоғамның операциялық қызметінің маңызды элементі болып табылады. Нарықтық тәуекел, несиелік тәуекел және өтімділік тәуекелі Қоғам өз қызметін жүзеге асыру процесінде кездесетін негізгі тәуекелдері болып табылады.

(а) Тәуекелдерді басқару саясаты мен рәсімдері

Қоғамның тәуекелдерді басқару саясаты Қоғам ұшырайтын тәуекелдерді анықтауға, талдауға және басқаруға, тәуекелдер лимиттерін және тиісті бақылауларды белгілеуге, сондай-ақ тәуекелдер деңгейін және олардың белгіленген лимиттерге сәйкестігін тұрақты бағалауға бағытталған. Тәуекелдерді басқару саясаты мен рәсімдері нарықтық жағдайдың өзгеруін және пайда болған үздік тәжірибені көрсету мақсатында тұрақты негізде қайта қаралады.

Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқару жүйесінің дұрыс жұмыс істеуіне, негізгі тәуекелдерді басқаруға және тәуекелдерді басқару саясаты мен процедураларын мақұлдауға, сондай-ақ ірі мәмілелерді мақұлдауға жауапты.

Басқарма тәуекелдерді төмендету жөніндегі шараларды мониторингтеу және енгізу үшін жауапты болады, сондай-ақ Қоғамның тәуекелдердің белгіленген шегінде қызметті жүзеге асыруын қадағалайды. Тәуекелдер қызметі басшысының міндеттеріне тәуекелдерді жалпы басқару және қолданыстағы заңнама талаптарының сақталуын бақылауды жүзеге асыру, сондай-ақ қаржылық және қаржылық емес тәуекелдерді анықтау, бағалау, басқару және есеп беру бойынша жалпы қағидаттар мен әдістердің қолданылуын бақылауды жүзеге асыру кіреді. Ол тікелей Басқарма төрағасына және жанама түрде Директорлар кеңесіне есеп береді.

Ұйым шеңберінде сыртқы және ішкі қауіп факторлары анықталады және басқарылады.

(б) Нарықтық тәуекел.

Нарықтық тәуекел-бұл нарықтық бағалардың өзгеруіне байланысты қаржы құралы бойынша әділ құнның немесе болашақ ақша ағындарының өзгеру қаупі. Нарықтық тәуекел валюталық тәуекелден, пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру қаупінен, сондай-ақ басқа да баға тәуекелдерінен тұрады. Нарықтық тәуекел нарықтағы жалпы және нақты өзгерістерге және нарықтық бағалар мен валюта бағамдарының құбылмалылық деңгейінің өзгеруіне әсер ететін пайыздық және үлестік қаржы құралдарына қатысты ашық позициялар бойынша туындайды.

Нарықтық тәуекелді басқарудың міндеті нарықтық тәуекелге ұшыраудың қабылданған тәуекел үшін алынатын кірістілікті оңтайландыруды қамтамасыз ете отырып, қолайлы параметрлер шеңберінен шықпауын басқару және бақылау болып табылады.

(i) Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру қаупі.

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі-бұл нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруіне байланысты қаржы құралы бойынша әділ құнның немесе болашақ ақша ағындарының өзгеру тәуекелі. Қоғамға нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің ауытқуы оның қаржылық жағдайы мен ақша ағындарына әсер етеді. Мұндай ауытқулар пайыздық маржаның деңгейін жоғарылатуы мүмкін, бірақ олар оны төмендетуі мүмкін немесе пайыздық мөлшерлемелер күтпеген жағдайда шығындарға әкелуі мүмкін.

Келесі кесте 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайыздық активтер мен міндеттемелер бойынша орташа тиімді пайыздық мөлшерлемелерді көрсетеді.

Орташа тиімді пайыздық мөлшерлемелер

Осы сыйақы мөлшерлемелері тиісті активтер мен міндеттемелерді өтеуге шамамен кірістілікті көрсетеді.

	2024 ж.		2023 ж.	
	Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі, %		Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі, %	
	Теңге	АҚШ доллары	Теңге	АҚШ доллары
Пайыздық активтер				
Ақша қаражаты және олардың баламалары	14.13	1.62	14.68	1.79
Клиенттерге берілген қарыздар	11.76	-	11.76	-
Инвестициялық қаржылық активтер	6.54	4.49	7.58	4.3
Пайыздық міндеттемелер				
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	8.10	-	8.10	-

Пайыздық мөлшерлемелердің (2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әрекет ететін позициялар және пайыздық мөлшерлемелерді ұлғайту немесе төмендету бағытында 100 базистік пунктке кірістілік қисықтарының параллель ығысуының жеңілдетілген сценарийі негізінде жасалған) өзгеруіне байланысты әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық қаржы активтерінің әділ құнының өзгеруіне таза пайда немесе залал мен капиталдың сезімталдығын талдау келесідей ұсынылуы мүмкін:

	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Мөлшерлемелерді ұлғайту жағына 100 базистік тармаққа параллель жылжу	647,593	44,176
Мөлшерлемелерді азайту жағына 100 базистік тармаққа параллель жылжу	(712,561)	(53,291)

(ii) Валюталық тәуекел

Қоғамның бірнеше шетел валютасында көрсетілген активтері мен міндеттемелері бар. Валюталық тәуекел-бұл валюта бағамдарының өзгеруіне байланысты қаржы құралы бойынша әділ құнның немесе болашақ ақша ағындарының өзгеру қаупі.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша валюталар бөлінісіндегі қаржылық активтер мен міндеттемелердің құрылымы мынадай түрде ұсынылуы мүмкін:

мың теңге	АҚШ доллары	Теңге	Барлығы
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаты және олардың баламалары	1,751,613	14,580,680	16,332,293
Өзгерістері кезең ішінде пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын активтер бойынша:			
- қарыз құралдары	-	26,023,269	26,023,269
Клиенттерге берілген қарыздар	-	10,879,125	10,879,125
Инвестициялық қаржылық активтер	42,334,142	5,520,223	47,854,365
Барлық қаржылық активтер	44,085,755	57,003,297	101,089,052

МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	(10,255,207)	(10,255,207)
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	(318,288)	(318,288)
Барлық қаржылық міндеттемелер	-	(10,573,495)	(10,573,495)
Таза позиция	44,085,755	46,429,802	90,515,557

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша валюталар бөлінісіндегі қаржылық активтер мен міндеттемелердің құрылымы мынадай түрде ұсынылуы мүмкін:

мың теңге	АҚШ доллары	Теңге	Барлығы
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаты және олардың баламалары	6,130,950	27,253,022	33,383,972
Клиенттерге берілген қарыздар	-	10,679,384	10,679,384
Инвестициялық қаржылық активтер	2,648,571	6,048,025	8,696,596
Барлық қаржылық активтер	8,779,521	43,980,431	52,759,952

МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	(10,005,236)	(10,005,236)
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	(230,461)	(230,461)
Барлық қаржылық міндеттемелер	-	(10,235,697)	(10,235,697)
Таза позиция	8,779,521	33,744,734	42,524,255

Теңге бағамының төмендеуі, келесі кестеде көрсетілгендей, 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша АҚШ долларына қатысты бұдан әрі сипатталған меншікті капиталдың және пайданың немесе залалдың ұлғаюына әкеп соқтырады (теңге бағамының өсуі – меншікті капиталдың және пайданың немесе залалдың азаюы):

	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Теңгеге қатысты АҚШ доллары бағамының 20% өсуі	7,053,721	1,404,723

Бұл талдау салықтарды шегергенде жүргізілді және Қоғамның көзқарасы бойынша есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша негізді мүмкін болатын валюта бағамдарының

өзгеруіне негізделген. Талдау барлық басқа айнымалылар, әсіресе пайыздық мөлшерлемелер өзгеріссіз қалады дегенді білдіреді.

(в) Басқа баға тәуекелдері

Басқа баға тәуекелдері дегеніміз - мұндай өзгерістер белгілі бір құралға немесе оның эмитентіне тән факторларға немесе нарықтағы барлық ұқсас қаржы құралдарына әсер ететін факторларға байланысты болған-болмағанына қарамастан, бұл нарықтық бағаның (сыйақы мөлшерлемесінің немесе валюталық тәуекелдің өзгеру тәуекелінің әсерінен туындаған өзгерістерден басқа) өзгеруі нәтижесінде әділ құнның ауытқуы немесе қаржы құралы бойынша болашақ ақша ағындарының тәуекелдері. Басқа баға тәуекелдері Қоғамның тікелей инвестициялар қорларына инвестицияларына байланысты пайда болады, олардың бағасы осындай тікелей инвестициялар қорларының артында тұрған компанияларды бағалауға негізделген.

Қоғам ұзақ мерзімді перспективада олардың өсуінен пайда алу үшін осындай қаржылық активтерге инвестиция салады. Барлық инвестициялар капиталды жоғалту қаупін тудырады. Барлық жеке капитал қорлары және оларға тиісті инвестициялар аталған инвестициялар жасалатын экономика салаларына тән тәуекелдерге ұшырайды. Сонымен қатар, аталған инвестициялар үшін қалыптасқан нарықтар жоқ, сондықтан олар өтімді емес болып саналады.

Қоғам негізінен баға тәуекелдерін төмендету мәселелерінде жеке капитал қорларының басшылығына сүйенеді. Жеке капитал қорларының басшылығы инвестициялау туралы шешім қабылдағанға дейін шаруашылық және операциялық мәмілелерді мұқият іріктеу және талдау арқылы аталған тәуекелдерді азайтады және тиісті компаниялардың басшылығымен үнемі байланыста болады. Тоқсанына бір рет Қоғам жеке капитал қорлары басшылығы қызметінің нәтижелері туралы есеп алады. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамға 2024 жылғы 3 тоқсандағы тікелей инвестициялар қоры басшылығы қызметінің нәтижелері туралы осы есептер қолжетімді.

Меншікті капиталдың және пайданың немесе залалдың түзетілген таза активтерінің шамасына байланысты жеке капитал қорларына салынған инвестициялардың әділ құнының өзгеруіне сезімталдығы туралы ақпарат 24-ескертпеде келтірілген.

(г) Кредиттік тәуекел

Кредиттік тәуекел-бұл қарыз алушының немесе Қоғамның контрагентінің міндеттемелерді орындамауынан туындайтын қаржылық шығындар тәуекелі. Қоғам кредиттік тәуекелді (танылған қаржы активтері және танылмаған шарттық міндеттемелер бойынша) кредиттік тәуекелді шоғырландыру лимиттерін белгілеу және сақтау жөніндегі талаптарды қамтитын бекітілген саясаттар мен рәсімдерді қолдану арқылы, сондай-ақ функцияларына кредиттік тәуекелдің белсенді мониторингі кіретін инвестициялық комитет құру арқылы басқарады. Инвестициялық саясатты Басқарма қарайды және бекітеді.

Кредиттік тәуекелге ұшыраудың ең жоғары деңгейі, әдетте, олар қаржылық жағдай туралы жеке есепте көрсетілген қаржы активтерінің құнында және танылмаған шарттық міндеттемелер сомасында көрсетіледі. Активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу мүмкіндігі ықтимал кредиттік тәуекелді төмендету үшін маңызды емес. Есепті күндегі жағдай бойынша қаржы активтеріне қатысты кредиттік тәуекелдің ең жоғары деңгейі мынадай түрде ұсынылуы мүмкін:

	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
АКТИВТЕР		
Ақша қаражаты және олардың баламалары	16,332,293	33,383,972
Өзгерістері пайда немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын активтер		
- қарыз құралдары	26,023,269	-
Клиенттерге берілген қарыздар	10,879,125	10,679,384
Инвестициялық қаржылық активтер	47,854,365	8,696,596
Тәуекелдің барлық максималды деңгейі	101,089,052	52,759,952

Қаржылық активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу

Бұдан әрі кестелерде келтірілген ақпаратты ашу қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер туралы ақпаратты қамтиды:

- Қоғамның қаржылық жағдайы туралы жеке есепте өзара есепке алынады; немесе
- қаржылық жағдай туралы жеке есепте өзара есепке алынғанына қарамастан, ұқсас қаржы құралдарына қолданылатын заңды түрде жарамды өзара есеп айырысу туралы бас келісімнің немесе ұқсас келісімдердің мәні болып табылады.

Ұқсас келісімдерге туынды құралдарды клирингтік келісімдер, «РЕПО» мәмілелеріне арналған жаһандық бас келісімдер және бағалы қағаздарды қарызға беру туралы жаһандық бас келісімдер жатады. Ұқсас қаржы құралдарына туынды қаржы құралдары, «РЕПО» мәмілелері, «кері РЕПО» мәмілелері, қарыз алу және бағалы қағаздарды қарызға беру туралы келісімдер жатады. Қарыздар мен депозиттер сияқты қаржы құралдары туралы ақпарат қаржылық жағдай туралы жеке есепте өзара есептелген жағдайларды коспағанда, бұдан әрі кестелерде ашылмайды.

Бұрын аталған своп және туынды қаржы құралдары дилерлерінің халықаралық қауымдастығының (ISDA) өзара есеп айырысу туралы бас келісімдері және осыған ұқсас өзара есеп айырысу туралы бас келісімдер қаржылық жағдай туралы жеке есепте өзара есеп айырысу өлшемшарттарына сәйкес келмейді. Себебі, олар Қоғамның немесе оның контрагенттерінің дефолты, төлем қабілетсіздігі немесе банкроттығы жағдайында ғана заңды болып табылатын танылған сомаларды өзара есепке алу құқығын қалыптастырады. Сонымен қатар, Қоғам мен оның контрагенттері қарызды өзара есеп айырысу арқылы шешуге немесе активті іске асыруға және міндеттемені бір уақытта орындауға ниетті емес.

Бұдан әрі кестеде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзара есеп айырысу туралы заңды күші бар бас келісімдердің және осыған ұқсас келісімдердің нысанасы болып табылатын қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер көрсетілген:

мың теңге Қаржы активтерінің/міндеттемелерінің түрлері	Танылған қаржы активтерінің / қаржылық міндеттемелердің толық сомалары	Қаржылық жағдай туралы жеке есепте өзара есептелген	Қаржылық жағдай туралы жеке есепте	Қаржылық жағдай туралы жеке есепте есептелмеген тиісті сомалар		Таза сома
		танылған қаржы активтерінің/ қаржылық міндеттемелердің толық сомалары	қаржы активтерінің/ қаржылық міндеттемелердің таза сомасы	Қаржы құралдары (ақшалай емес қамтамасыз етуді қоса алғанда)	Ақшалай қамтамасыз ету (алынған)/ кепілге берілген	
Қаржылық активтер						
Бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз «кері РЕПО» мәмілелері	14,152,974	-	14,152,974	(14,152,974)	-	-

Бұдан әрі кестеде өзара есеп айырысу туралы заңды күші бар бас келісімдердің және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ұқсас келісімдердің мәні болып табылатын қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер берілген:

мың теңге Қаржы активтерінің/міндеттемелерінің түрлері	Танылған қаржы активтерінің / қаржылық міндеттемелердің толық сомалары	Қаржылық жағдай туралы жеке есепте өзара есептелген	Қаржылық жағдай туралы жеке есепте	Қаржылық жағдай туралы жеке есепте есептелмеген тиісті сомалар		Таза сома
		танылған қаржы активтерінің/ қаржылық міндеттемелердің толық сомалары	қаржы активтерінің/ қаржылық міндеттемелердің таза сомасы	Қаржы құралдары (ақшалай емес қамтамасыз етуді қоса алғанда)	Ақшалай қамтамасыз ету (алынған)/ кепілге берілген	
Қаржылық активтер						
Бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз «кері РЕПО» мәмілелері	15,591,245	-	15,591,245	(15,591,245)	-	-

Қаржылық жағдай туралы жеке есепте ұсынылған және бұрын келтірілген кестелерде ашылған қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелердің толық сомалары және олардың таза сомалары қаржылық жағдай туралы жеке есепте мынадай негізде бағаланады:

- «РЕПО» мәмілелерінің, «кері РЕПО» мәмілелерінің, бағалы қағаздарды қарызға алу және қарызға беру туралы келісімдердің нәтижесінде туындайтын активтер мен міндеттемелер – амортизацияланған құн.

(д) Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі-бұл Қоғамның қаржылық міндеттемелерді орындауда қиындықтарға тап болу қаупі, ол бойынша есеп айырысу ақша қаражатын немесе басқа қаржылық активті беру арқылы жүзеге асырылады. Өтімділік тәуекелі активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері сәйкес келмеген кезде пайда болады. Активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері мен сыйақы мөлшерлемелері бойынша сәйкестік және/немесе бақыланатын сәйкессіздік өтімділік тәуекелін басқарудың негізгі сәті болып табылады. Жүргізілетін операциялардың әртүрлілігіне және соған байланысты белгісіздікке байланысты активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері бойынша толық сәйкестік қаржы институттары үшін әдеттегі тәжірибе болып табылмайды. Мұндай сәйкессіздік операциялардың кірістілігін арттыруға мүмкіндік береді, бірақ шығындар қаупін арттырады. Қоғам өтеу мерзімдері басталған кезде барлық міндеттемелерді орындау үшін қажетті қаражаттың тұрақты болуын қамтамасыз ету мақсатында өтімділіктің қажетті деңгейін қолдайды. Өтімділікті басқару саясатын Басқарма қарайды және бекітеді.

Қоғам міндеттемелермен байланысты және белсенді нарықта тізімделмеген, сондықтан өтімді емес деп саналатын жеке капитал қорларына инвестиция салады. Қоғам байланысты міндеттемелерге сәйкес, жеке капитал қорлары міндеттемелерді орындауды талап ете алады, тиісті хабарлама мерзімі орта есеппен 10 күнді құрайды. Мұндай талаптардың мөлшері кез-келген уақытта қолда бар ақша қаражаттары мен олардың баламаларынан асып кетуі мүмкін.

Төмендегі кестеде шарттық дисконтталмаған төлемдер негізінде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамның қаржылық міндеттемелерін өтеу мерзімдері көрсетілген:

мың теңге	Талап етілгенге дейін және 1 айдан аз	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан бастап және одан да көп	Барлық түсім/(жұмс алым)	Баланстық құны
Туынды емес міндеттемелер						
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	(908,800)	(3,635,200)	(15,526,400)	(20,070,400)	(10,255,207)
Басқа да қаржылық міндеттемелер	(318,288)	-	-	-	(318,288)	(318,288)
Барлық міндеттемелер	(318,288)	(908,800)	(3,635,200)	(15,526,400)	(20,388,688)	(10,573,495)
Инвестициялық сипаттағы шартты міндеттемелер	(12,088,439)	-	-	-	(12,088,439)	-

Төмендегі кестеде шарттық дисконтталмаған төлемдер негізінде 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамның қаржылық міндеттемелерін өтеу мерзімдері көрсетілген:

мың теңге	Талап етілгенге дейін және 1 айдан аз	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан бастап және одан да көп	Барлық түсім/(жұмс алым)	Баланстық құны
Туынды емес міндеттемелер						
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	(908,800)	(3,635,200)	(15,526,400)	(20,070,400)	(10,005,236)
Басқа да қаржылық міндеттемелер	(230,461)	-	-	-	(230,461)	(230,461)
Барлық міндеттемелер	(230,461)	(908,800)	(3,635,200)	(15,526,400)	(20,300,861)	(10,235,697)
Инвестициялық сипаттағы шартты міндеттемелер	(16,674,448)	-	-	-	(16,674,448)	-

Инвестициялық сипаттағы шартты міндеттемелер үшін шартты міндеттеменің ең жоғары сомасы шартты міндеттемені орындау туралы талап түсуі мүмкін ең ерте кезеңге жатқызылады.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша күтілетін өтеу немесе қалпына келтіру мерзімдері бойынша қаржылық активтер мен міндеттемелерді талдау келесідей ұсынылуы мүмкін:

мың теңге	Талап етілгенге дейін және 1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 және одан да көп жыл	Өтеу мерзімі жоқ	Баланстық құны
Туынды емес қаржылық активтер.								
Ақша қаражаттары және олардың баламалары*	16,332,293	-	-	-	-	-	-	16,332,293
Еншілес ұйымдарға инвестициялар	-	-	-	-	-	-	165,798,745	165,798,745
Өзгерістері кезең ішінде пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын активтер бойынша:								
-Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар	-	-	-	-	-	-	86,345	86,345
-Үлестік құралдар	-	-	-	-	-	-	10,271,208	10,271,208
- Қарыз құралдары	-	-	-	-	26,023,269	-	-	26,023,269
Клиенттерге берілген қарыздар	-	201,600	-	-	-	10,677,525	-	10,879,125
Инвестициялық қаржылық активтер	-	-	10,561,820	2,162,168	8,025,821	27,104,556	-	47,854,365
Барлық активтер	16,332,293	201,600	10,561,820	2,162,168	34,049,090	37,782,081	176,156,298	277,245,350
Туынды емес қаржылық міндеттемелер								
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	-	-	(159,040)	-	(10,096,167)	-	(10,255,207)
Мемлекеттік субсидиялар	-	-	-	-	-	(536,123)	-	(536,123)
Басқа да қаржылық міндеттемелер	(318,288)	-	-	-	-	-	-	(318,288)
Барлық міндеттемелер	(318,288)	-	-	(159,040)	-	(10,632,290)	-	(11,109,618)
Танылған қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер бойынша өтімділіктің таза алшақтығы	16,014,005	201,600	10,561,820	2,003,128	34,049,090	27,149,791	176,156,298	266,135,732
Инвестициялық сипаттағы шартты міндеттемелер	12,088,439	-	-	-	-	-	-	12,088,439

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша күтілетін өтеу немесе қалпына келтіру мерзімдері бойынша қаржылық активтер мен міндеттемелерді талдау келесідей ұсынылуы мүмкін:

мың теңге	Талап етілгенге дейін және 1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 және одан да көп жыл	Өтеу мерзімі жоқ	Баланстық құны
Туынды емес қаржылық активтер.								
Ақша қаражаттары және олардың баламалары*	27,260,608	16,188	45,456	6,061,720	-	-	-	33,383,972
Еншілес ұйымдарға инвестициялар	-	-	-	-	-	-	162,972,356	162,972,356
Өзгерістері кезең ішінде пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын активтер бойынша:								
-Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар	-	-	-	-	-	-	42,461	42,461
-Үлестік құралдар	-	-	-	-	-	-	10,418,631	10,418,631
Клиенттерге берілген қарыздар	-	201,600	-	-	-	10,679,384	-	10,880,984
Инвестициялық қаржылық активтер	-	-	-	3,227,505	2,150,155	3,318,936	-	8,696,596
Барлық активтер	27,260,608	217,788	45,456	9,289,225	2,150,155	13,998,320	173,433,448	226,395,000
Туынды емес қаржылық міндеттемелер								
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	-	-	(159,040)	-	(9,846,196)	-	(10,005,236)
Мемлекеттік субсидиялар	-	-	-	-	-	(612,712)	-	(612,712)
Басқа да қаржылық міндеттемелер	(230,461)	-	-	-	-	-	-	(230,461)
Барлық міндеттемелер	(230,461)	-	-	(159,040)	-	(10,458,908)	-	(10,848,409)
Танылған қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер бойынша өтімділіктің таза алшақтығы	27,030,147	217,788	45,456	9,130,185	2,150,155	3,539,412	173,433,448	215,546,591
Инвестициялық сипаттағы шартты міндеттемелер	16,674,448	-	-	-	-	-	-	16,674,448

* Жоғарыда келтірілген кестедегі ақша қаражаттары мен олардың баламалары келісімшарт мерзімдеріне сәйкес ашылады. Осы қаражат бойынша Қоғам балансы мен депозит балансына қатысты шамалы төмендетілмейтін қалдық сомаларын алуды қоспағанда, қосымша сомаларды мерзімінен бұрын алып қою немесе орналастыру кезінде пайыздық табысты алуға және жоғалтуға шектеулер жоқ.

18 Капиталды басқару

Қоғам меншікті капиталға қатысты сыртқы талаптардың объектісі болып табылмайды.

Қоғам меншікті капиталдың мөлшерін жалпы капитал ретінде анықтайды. Қоғамның меншікті капиталды басқаруға қатысты мақсаты Қоғамның акционерлерге табыс табу үшін үздіксіз қызметті жалғастыру қабілетін қамтамасыз ету, сондай-ақ Қоғамның инвестициялық қызметін қолдау мақсатында меншікті капиталдың тұрақты базасын қамтамасыз ету болып табылады.

19 Сегменттер

Қоғамның қызметі жоғары дәрежеде интеграцияланған және 8 «Операциялық сегменттер» ХҚЕС (IFRS) мақсаттары үшін бірыңғай операциялық сегмент болып табылады. Қоғамның активтері негізінен Қазақстан Республикасында шоғырланған және Қоғам негізінен Қазақстан Республикасында қызметті жүзеге асырудан пайда алады. Операциялық шешімдер қабылдау жөніндегі Қоғамның жауапты тұлғасы Басқарма төрағасы болып табылады, ол Қоғам бойынша жалпы ақпаратты алады және талдайды.

20 Инвестициялық сипаттағы шартты міндеттемелер

Инвестициялық сипаттағы шартты міндеттемелер бойынша шарттық сомалар төмендегі кестелерде келтірілген:

	2024 ж. мың теңге
Белсенді инвестициялық қызметті жүзеге асыратын қорлар	
KCM Sustainable Development Fund C.V.*	5,083,655
Da Vinci Emerging Technologies Fund III L.P.	4,659,493
Quest Ventures Asia Fund II L.P.	496,602
Инвестициялық кезеңі аяқталған қорлар	
Kazakhstan Infrastructure Fund C.V.*	1,158,582
Kazakhstan Hungarian Investment Private Equity Fund C.V.	312,389
CITIC Kazyna Investment Fund I L.P.*	249,205
Kazakhstan Growth Fund L.P.*	64,689
Kazakhstan Capital Restructuring Fund C.V.*	32,802
Falah Growth Fund L.P.*	31,022
	12,088,439

*осы қорларға салымдар Kazyna seriktes B. V. арқылы жүзеге асырылды .

	2023 ж. мың теңге
Белсенді инвестициялық қызметті жүзеге асыратын қорлар	
KCM Sustainable Development Fund C.V.*	5,515,182
Da Vinci Emerging Technologies Fund III L.P.	4,045,573
Kazakhstan Hungarian Investment Private Equity Fund C.V.	2,978,055
Quest Ventures Asia Fund II L.P.	617,173
Инвестициялық кезеңі аяқталған қорлар	
Kazakhstan Infrastructure Fund C.V.*	1,181,686
CITIC Kazyna Investment Fund I L.P.*	909,120
Falah Growth Fund L.P.*	454,560
VTB Capital I2 BF Innovation Fund L.P.*	454,560
Kazakhstan Capital Restructuring Fund C.V.*	416,263
Kazakhstan Growth Fund L.P.*	102,276
	16,674,448

*осы қорларға салымдар Kazyna Seriktes B. V. арқылы жүзеге асырылды .

Белсенді инвестициялық қызметті жүзеге асыратын тікелей инвестициялар қорлары үшін шартты міндеттемелер ретінде бас әріптестер таңдаған инвестициялар объектілері қорларын қаржыландыру үшін қаражат беру жөніндегі шарттық міндеттемелердің шамасы көрсетіледі. Аяқталған инвестициялық кезеңі бар тікелей инвестициялар қорлары үшін шартты міндеттемелер ретінде таратудың жоспарланған күніне дейін олардың қызметін қаржыландыру жөніндегі шарттық міндеттемелердің шамасы көрсетіледі.

Тікелей инвестициялар қорларының құрылтай шарттарына сәйкес бас серіктес төлем талабын шығарғаннан кейін инвестициялық сипаттағы міндеттеме сомасы төленбеген жағдайда, Қоғамға санкциялар, оның ішінде сыйақы төлеуді кейінге қалдыру, пайданы бөлуді тоқтата тұру, қорларды корпоративтік басқаруға қатысу құқығынан уақытша бас тарту және Топтың үлесін тең инвесторларға және үшінші тұлғаларға мәжбүрлеп сату қолданылуы мүмкін. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамның инвестициялық сипаттағы мерзімі өткен міндеттемелері болған жоқ.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Quest Ventures Asia Fund II L. P. қоры бойынша Қоғамға 63,176 АҚШ доллары көлемінде басқару комиссиясын төлеуге шот берілді. Бұл міндеттеме инвестицияларға салынған салымдарды қайтарудан Қоғамның пайдасына бөлуге арналған сомаларға қарсы толық көлемде есептелді және ағымдағы сәтте берешек жоқ.

21 Жалдау

Қоғам жалға алушы ретінде әрекет ететін жалдау шарттары

Қоғам жылжымайтын мүлікті бір жылға дейін жалға алады. Бұл жалдау қысқа мерзімді жалдау болып табылады, сондықтан Қоғам осы жалдау шарттарына қатысты активтерді пайдалану құқығы және жалдау міндеттемелері түрінде мойындамауға шешім қабылдады.

2024 жыл ішінде қоғам операциялық жалдау шарттары бойынша жалпы және әкімшілік шығыстар құрамында 232,255 мың теңге (2023 жыл ішінде: 176,700 мың теңге) мөлшерінде шығыстарды мойындады.

22 Шартты міндеттемелер

(а) Сақтандыру

Қазақстан Республикасында сақтандыру қызметтерінің нарығы даму сатысында, сондықтан басқа елдерде қолданылатын сақтандыру қорғаудың көптеген нысандары Қазақстанда әзірше қолжетімсіз. Қоғамның авариялар немесе Қоғам қызметі нәтижесінде жылжымайтын мүлік объектілеріне немесе қоршаған ортаға келтірілген залалға байланысты үшінші тараптар алдындағы туындаған міндеттемелерге қатысты немесе оларға қатысты толық сақтандыру қорғанысы болмайды. Қоғамның ақылға қонымды сақтандыру жабыны бар болмайынша, белгілі бір активтердің жоғалуы немесе зақымдануы Қоғамның қызметіне және қаржылық жағдайына елеулі теріс әсер етуі мүмкіндігінің тәуекелі бар.

(б) Қазақстандағы шартты салық міндеттемелері

Қазақстан Республикасының салық жүйесі салыстырмалы түрде жаңа бола отырып, заңнамалық нормалардың, ресми түсіндірмелердің және сот шешімдерінің жиі өзгеруімен сипатталады, олар көбінесе анық емес және қарама-қайшы болып табылады, бұл оларды әртүрлі салық органдарының, соның ішінде ХҚЕС стандарттарына сәйкес кірістерді, шығыстарды және жеке қаржылық есептіліктің басқа баптарын есепке алу тәртібіне қатысты пікірлерді екіұшты түсіндіруге мүмкіндік береді. Салықтарды есептеудің дұрыстығына қатысты тексерулер мен тергеулерді ірі айыппұлдар салуға және пайыздар алуға құқығы бар әртүрлі деңгейдегі реттеушілер жүргізеді. Есепті кезеңдегі салықтарды есептеудің дұрыстығы келесі бес күнтізбелік жыл ішінде тексерілуі мүмкін, бірақ белгілі бір жағдайларда бұл мерзім ұзартылуы мүмкін.

Бұл мән-жайлар Қазақстан Республикасындағы салықтық тәуекелдердің басқа елдерге қарағанда әлдеқайда жоғары болуына алып келуі мүмкін. Қоғам басшылығы қолданыстағы салық заңнамасын, нормативтік талаптарды және сот шешімдерін өз түсінуіне сүйене отырып, салық міндеттемелері толық көлемде көрсетілген деп санайды. Соған қарамастан, тиісті органдардың осы ережелерді түсіндіруі өзгеше болуы мүмкін және егер олар өз позицияларының заңдылығын дәлелдей алса, бұл осы жеке қаржылық есептілікке айтарлықтай әсер етуі мүмкін.

23 Байланысты тараптармен операциялар

(а) Бақылау қатынастары

Қоғамның бас кәсіпорны «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ болып табылады. Қоғамды түпкілікті бақылайтын тарап - Қазақстан Республикасының Үкіметі.

(б) Директорлар кеңесі мен Басқарма мүшелерімен операциялар

2024 және 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін «Қызметкерлердің сыйақылары» бабына енгізілген сыйақылардың жалпы мөлшері келесідей ұсынылуы мүмкін:

	2024 ж. мың теңге	2023 ж. мың теңге
Басқарма мүшелері	228,594	234,889
Директорлар кеңесінің мүшелері	52,639	49,052
Барлығы	281,233	283,941

Көрсетілген сомаларға Директорлар кеңесі мен Басқарма мүшелеріне салықтарды есептегенде қысқа мерзімді ақшалай және ақшалай емес сыйақылар кіреді.

(в) Басқа байланысты тараптармен операциялар

Қоғам Қазақстан Республикасы Үкіметінің бақылауындағы бірқатар кәсіпорындармен жұмыс істейді. Қоғам Қазақстан Республикасының Үкіметімен байланысты кәсіпорындармен операциялар бойынша оңайлатылған жария етуді ұсынуға мүмкіндік беретін ХҚЕС (IAS) 24 «Байланысты тараптар» беретін босатуды қолданады. Басқа байланысты тараптарға үкімет бақылайтын компаниялар, ұлттық компаниялар және ұлттық компаниялардың еншілес ұйымдары жатады.

«Qazaqstan Investment Corporation» акционерлік қоғамы
2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін жеке қаржылық есептілікке ескертпелер

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоттар бойынша қалдықтар және орташа тиімді сыйақы мөлшерлемелері, сондай-ақ 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы басқа да байланысты тараптармен операциялар бойынша тиісті пайда немесе залал:

	Бас компания		Еншілес ұйымдар		Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар		Бас компанияның басқа еншілес кәсіпорындары		Қазақстан Республикасының Үкіметі бақылайтын кәсіпорындар		Барлығы
	Номиналды орташа сыйақы мөлшерлемесі, %		Номиналды орташа сыйақы мөлшерлемесі, %		Номиналды орташа сыйақы мөлшерлемесі, %		Номиналды орташа сыйақы мөлшерлемесі, %		Номиналды орташа сыйақы мөлшерлемесі, %		
	мың теңге		мың теңге		мың теңге		мың теңге		мың теңге		мың теңге
2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы жеке есеп											
АКТИВТЕР											
Ақша қаражаты және олардың баламалары	-	-	-	-	-	-	109,255	-	14,152,974	14.82	14,262,229
Еншілес ұйымдарға инвестициялар	-	-	165,798,745	-	-	-	-	-	-	-	165,798,745
Клиенттерге берілген қарыздар	-	-	10,879,125	11.76	-	-	-	-	-	-	10,879,125
Өзгерістері кезең ішінде пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын активтер бойынша											
-Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар	-	-	-	-	86,345	-	-	-	-	-	86,345
Инвестициялық қаржылық активтер	-	-	-	-	-	-	18,589,318	5.6	16,150,571	3.7	34,739,889
МІНДЕТТЕМЕЛЕР											
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(10,255,207)	7.1	-	-	-	-	-	-	-	-	(10,255,207)
Мемлекеттік субсидиялар	-	-	-	-	-	-	-	-	(536,123)		(536,123)
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	-	-	-	-	-	(19,692)	-	-	-	(19,692)

«Qazaqstan Investment Corporation» акционерлік қоғамы
2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін жеке қаржылық есептілікке ескертпелер

	Бас компания		Еншілес ұйымдар		Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар		Бас компанияның басқа еншілес кәсіпорындары		Қазақстан Республикасының Үкіметі бақылайтын кәсіпорындар		Барлығы
	Номиналды орташа сыйақы мөлшерлемесі, мың теңге		Номиналды орташа сыйақы мөлшерлемесі, мың теңге		Номиналды орташа сыйақы мөлшерлемесі, мың теңге		Номиналды орташа сыйақы мөлшерлемесі, мың теңге		Номиналды орташа сыйақы мөлшерлемесі, мың теңге		мың теңге
	мың теңге	%	мың теңге	%	мың теңге	%	мың теңге	%	мың теңге	%	мың теңге
Пайда немесе шығын және өзге де жиынтық кіріс туралы жеке есеп											
Пайыздық кірістер	-	-	1,236,541	-	-	-	1,249,948	-	3,494,947	-	5,981,436
Пайыздық шығыстар	(1,158,771)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1,158,771)
Өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын активтермен жасалатын операциялардан түсетін таза табыс	-	-	(1,103,376)	-	(130,696)	-	-	-	-	-	(1,234,072)
Шетел валютасымен операциялардан түскен таза пайда	-	-	-	-	-	-	1,341,018	-	1,388,194	-	2,729,212
Дивидендтік кірістер	-	-	266,578	-	-	-	-	-	-	-	266,578
Жалпы және әкімшілік шығыстар	-	-	-	-	-	-	(232,255)	-	-	-	(232,255)
Мемлекеттік субсидияның амортизациясы	-	-	-	-	-	-	-	-	76,589	-	76,589
Өзге де (шығыстар)/кірістер	-	-	-	-	-	-	3,847	-	-	-	3,847

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоттар бойынша қалдықтар және орташа тиімді сыйақы мөлшерлемелері, сондай-ақ 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы басқа да байланысты тараптармен операциялар бойынша тиісті пайда немесе залал:

	Қазақстан Республикасының Үкіметі										
	Бас компания		Еншілес ұйымдар		Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар		Бас компанияның басқа еншілес кәсіпорындары		бақылайтын кәсіпорындар		Барлығы
	Номиналды орташа сыйақы мөлшерлемесі, мың теңге		Номиналды орташа сыйақы мөлшерлемесі, мың теңге		Номиналды орташа сыйақы мөлшерлемесі, мың теңге		Номиналды орташа сыйақы мөлшерлемесі, мың теңге		Номиналды орташа сыйақы мөлшерлемесі, мың теңге		мың теңге
	мың теңге	%	мың теңге	%	мың теңге	%	мың теңге	%	мың теңге	%	мың теңге
2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы жеке есеп											
АКТИВТЕР											
Ақша қаражаты және олардың баламалары	-	-	-	-	-	-	11,593,599	-	15,591,245	15.17	27,184,844
Еншілес ұйымдарға инвестициялар	-	-	162,972,356	-	-	-	-	-	-	-	162,972,356
Клиенттерге берілген қарыздар	-	-	10,679,384	-	-	-	-	-	-	-	10,679,384
Өзгерістері кезең ішінде пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын активтер бойынша	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар	-	-	-	-	42,461	-	-	-	-	-	42,461
Инвестициялық қаржылық активтер	-	-	-	-	-	-	-	-	2,648,571	4.3	2,648,571
МІНДЕТТЕМЕЛЕР											
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(10,005,236)	7.1	-	-	-	-	-	-	-	-	(10,005,236)
Мемлекеттік субсидиялар	-	-	-	-	-	-	-	-	(612,712)	-	(612,712)
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	-	-	-	-	-	(14,741)	-	-	-	(14,741)

«Qazaqstan Investment Corporation» акционерлік қоғамы
2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін жеке қаржылық есептілікке ескертпелер

	Бас компания		Еншілес ұйымдар		Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар		Бас компанияның басқа еншілес кәсіпорындары		Қазақстан Республикасының Үкіметі бақылайтын кәсіпорындар		Барлығы
	Номиналды орташа сыйақы мөлшерлемесі, мың теңге	%	Номиналды орташа сыйақы мөлшерлемесі, мың теңге	%	Номиналды орташа сыйақы мөлшерлемесі, мың теңге	%	Номиналды орташа сыйақы мөлшерлемесі, мың теңге	%	Номиналды орташа сыйақы мөлшерлемесі, мың теңге	%	мың теңге
Пайда немесе шығын және өзге де жиынтық кіріс туралы жеке есеп											
Пайыздық кірістер	-	-	1,212,270	-	-	-	1,956,223	-	3,069,777	-	6,238,270
Пайыздық шығыстар	(1,132,467)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1,132,467)
Өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе залал											
құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын активтермен жасалатын операциялардан түсетін таза табыс	-	-	3,052,479	-	(978,930)	-	-	-	-	-	2,073,549
Шетел валютасымен операциялардан түскен таза пайда	-	-	-	-	-	-	-	-	(39,954)	-	(39,954)
Дивидендтік кірістер	-	-	61,782	-	-	-	-	-	-	-	61,782
Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздарды сатып алу-сатудан бастапқы тану кезінде дисконтқа байланысты кірістер	-	-	-	-	-	-	-	-	(52,261)	-	(52,261)
Жалпы және әкімшілік шығыстар	-	-	-	-	-	-	(176,700)	-	-	-	(176,700)
Мемлекеттік субсидияның амортизациясы	-	-	-	-	-	-	-	-	76,589	-	76,589
Өзге де (шығыстар)/кірістер	(57,833)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(57,833)

Байланысты тараптармен операциялар бойынша қалдықтардың көпшілігі бір жыл ішінде өтелуге жатады. Байланысты тараптармен операциялар бойынша қалдықтар бойынша қамтамасыз ету жоқ.

24 Қаржы құралдарының әділ құны

(a) Бухгалтерлік есептің жіктелуі және әділ құны

Келесі кесте 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық активтер мен міндеттемелердің баланстық және әділ құнын көрсетеді:

	Өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары	Амортизациялан ған құн бойынша есепке алынатын қаржы активтері	Өзгерістері басқа жиынтық табыстың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	Амортизациялан ған құн бойынша ескерілетін қаржылық міндеттемелер	Барлық баланстық құн	Әділ құн
мың тенге						
2024 жылғы 31 желтоқсан						
Әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері						
Еншілес ұйымдарға инвестициялар	165,798,745	-	-	-	165,798,745	165,798,745
Қарыз құралдары	26,074,496	-	42,334,142	-	68,408,638	68,408,638
Үлестік құралдар	10,271,208	-	-	-	10,271,208	10,271,208
	202,144,449	-	42,334,142	-	244,478,591	244,478,591
Әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы активтері						
Ақша қаражаты және олардың	-	16,332,293	-	-	16,332,293	16,332,293
Борыштық бағалы қағаздар	-	5,468,996	-	-	5,468,996	6,203,973
Клиенттерге берілген қарыздар	-	10,879,125	-	-	10,879,125	9,943,884
Өзге қаржы активтері	-	51	-	-	51	51
	-	32,680,465	-	-	32,680,465	32,480,201
Әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржылық міндеттемелер						
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	-	-	10,255,207	10,255,207	9,869,280
Басқа міндеттемелер	-	-	-	318,288	318,288	318,288
	-	-	-	10,573,495	10,573,495	10,187,568

Келесі кесте 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық активтер мен міндеттемелердің баланстық және әділ құнын көрсетеді:

	Өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары		Өзгерістері басқа жиынтық табыстың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері		Амортизациялан ған құн бойынша ескерілетін қаржылық міндеттемелер	Барлық баланстық құн	Әділ құн
мың теңге							
2023 жылғы 31 желтоқсан							
Әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері							
Еншілес ұйымдарға инвестициялар	162,972,356	-	-	-	-	162,972,356	162,972,356
Қарыз құралдары	73,072	-	430,751	-	-	503,823	503,823
Үлестік құралдар	10,418,631	-	-	-	-	10,418,631	10,418,631
	173,464,059	-	430,751	-	-	173,894,810	173,894,810
Әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы активтері							
Ақша қаражаты және олардың	-	33,383,972	-	-	-	33,383,972	33,383,972
Борыштық бағалы қағаздар	-	8,192,773	-	-	-	8,192,773	8,408,979
Клиенттерге берілген қарыздар	-	10,679,384	-	-	-	10,679,384	9,577,054
Өзге қаржы активтері	-	23	-	-	-	23	23
	-	52,256,152	-	-	-	52,256,152	51,370,028
Әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржылық міндеттемелер							
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	-	-	10,005,236	10,005,236	9,846,196	
Басқа міндеттемелер	-	-	-	230,461	230,461	230,461	
	-	-	-	10,235,697	10,235,697	10,076,657	

(б) Әділ құнды бағалау иерархиясы

Әділ құнды бағалау активті сату кезінде алынатын немесе бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасында ұйымдастырылған нарықта жүзеге асырылатын операция жағдайында міндеттемені беру кезінде төленетін бағаны анықтауға бағытталған. Дегенмен, бар белгісіздіктер мен бағалаудың субъективтілігіне байланысты әділ құн активтерді дереу сату немесе міндеттемелерді орындау мүмкін болатын құн ретінде қарастырылмауы керек.

Белсенді нарықта айналыстағы қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелердің әділ құны нарықтық баға белгілеулерге немесе дилерлік бағаларға негізделеді. Қоғам бағалаудың басқа әдістерін қолдана отырып, Қоғамның барлық басқа қаржы құралдарының әділ құнын анықтайды.

Бағалау әдістерінің мақсаты активтерді сату немесе бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасында міндеттемелерді беру бойынша ұйымдастырылған нарықта жүзеге асырылатын операцияның бағасын көрсететін әділ құнды бағалау тәсіліне қол жеткізу болып табылады.

Қоғам көрсетілген бағаларды қалыптастыру кезінде пайдаланылатын деректердің маңыздылығын ескеретін әділ құнды бағалаудың келесі иерархиясын пайдалана отырып, әділ құнды бағалайды:

- 1-деңгей: бірдей қаржы құралдарына қатысты белсенді нарықтағы баға белгілеулер (түзетілмеген).
- 2-деңгей: 1-деңгейге қатысты баға ұсыныстарынан басқа деректер тікелей (яғни баға ұсыныстары) немесе жанама түрде (яғни баға ұсыныстарынан алынған деректер) қол жетімді. Бұл санат мыналарды пайдалана отырып бағаланатын құралдарды қамтиды: ұқсас құралдар үшін белсенді нарықтардағы нарықтық баға белгілеулер, белсенді ретінде қарастырылмайтын нарықтардағы ұқсас құралдар үшін нарықтық баға белгілеулер немесе барлық пайдаланылатын деректер тікелей немесе жанама түрде бақыланатын нарықтық деректерге негізделетін бағалаудың басқа әдістері.
- 3-деңгей: қол жетімді емес деректер. Бұл санатқа бақыланатын нарықтық деректерге негізделмеген ақпаратты пайдалана отырып бағаланатын құралдар кіреді, мұндай бақыланбайтын деректер құралды бағалауға айтарлықтай әсер етеді. Бұл санатқа ұқсас құралдарға арналған баға белгілеулер негізінде бағаланатын құралдар кіреді, оларға қатысты құралдар арасындағы айырмашылықты көрсету үшін елеулі бақыланбайтын түзетулерді немесе пайымдауларды пайдалану талап етіледі.

Қоғам әділ құнды анықтауға қатысты ішкі бақылау жүйесін енгізді. Бұл жүйе әрбір есепті күнгі жағдай бойынша әділ құн иерархиясының 3-деңгейіндегі инвестициялардың әділ құнын айқындау үшін тәуелсіз сертификатталған бағалаушыны тартуды көздейді.

Арнайы бақылау механизмдеріне мыналар жатады:

- бақыланатын баға белгілеулерді тексеру;
- жаңа модельдер мен модельдегі өзгерістерді шолу және бекіту процесі;
- нарықтық мәмілелер негізінде модельдерге өзгерістер енгізу қажеттілігін талдау;
- алдыңғы кезеңмен салыстырғанда елеулі бақыланбайтын деректерге және әділ құнды бағалаудағы елеулі өзгерістерге шолу.

Бұдан әрі кестеде әділ құн иерархиясының деңгейлері бөлінісінде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құн бойынша көрсетілетін қаржы құралдарына талдау келтірілген. Сомалар қаржылық жағдай туралы жеке есепте көрсетілген сомаларға негізделеді:

мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	Барлығы
Еншілес ұйымдарға инвестициялар	-	-	165,798,745	165,798,745
Өзгерістері кезең ішінде пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын активтер бойынша:				

мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	Барлығы
-Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар	-	-	86,345	86,345
-Үлестік құралдар	-	-	10,271,208	10,271,208
-Қарыз құралдары	-	-	26,023,269	26,023,269
-Инвестициялық қаржылық активтер	42,334,142	-	51,227	42,385,369
	42,334,142	-	202,230,794	244,564,936

Бұдан әрі кестеде әділ құн иерархиясының деңгейлері бөлінісінде 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құн бойынша көрсетілетін қаржы құралдарына талдау келтірілген. Сомалар қаржылық жағдай туралы жеке есепте көрсетілген сомаларға негізделеді:

мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	Барлығы
Еншілес ұйымдарға инвестициялар	-	-	162,972,356	162,972,356
Өзгерістері кезең ішінде пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын активтер бойынша:				
-Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар	-	-	42,461	42,461
-Үлестік құралдар	-	-	10,418,631	10,418,631
-Инвестициялық қаржылық активтер	430,751	-	73,072	503,823
	430,751	-	173,506,520	173,937,271

2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құн иерархиясының 1-деңгейіне жатқызылған инвестициялық қаржы активтерінің әділ құнын бағалау үшін Қоғам Қазақстан қор биржасының деректері негізінде олардың нарықтық баға белгілеулерін пайдаланды.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құн иерархиясының 3 деңгейіне жатқызылған инвестициялардың әділ құнын бағалау үшін Қоғам тәуелсіз сертифицикатталған инвестицияларды тартты. Тәуелсіз бағалаушы бағаланатын қаржы құралдарының ерекшелігіне, Қоғамның инвестициялар объектілерімен жасалған келісімдерінің шарттарына, сондай-ақ қолжетімді нарықтық ақпаратқа сүйене отырып, бағалау әдіснамасын және кәсіби пайымдауларды қолданады.

Қоғамның (оның ішінде еншілес ұйымдар арқылы) пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша есепке алынатын және әділ құн иерархиясының 3-деңгейіне жатқызылған белгіленбейтін үлестік құралдарға инвестицияларына мыналар жатады:

- Қоғамның инвестицияларының түпкілікті объектілері болып табылатын тікелей портфельдік компаниялардың жарғылық капиталдарына салымдар; сондай-ақ
- осы портфельдік компанияларға инвестициялар бойынша делдал ретінде әрекет ететін тікелей инвестициялардың портфельдік қорларына Инвестициялар.

Тікелей портфельдік компанияларға үлестік инвестициялар Қоғамның осы компаниялардың жарғылық капиталынан шығуының ықтимал шарттары мен мерзімдерін регламенттейтін олармен опциондық келісімдер («пут» және «колл» опциндар) жасасуды көздейді.

Қоғам басшылығы опциондық келісімдер бойынша міндетті тараптардың, олардың кепілгерлерін қоса алғанда, қажетті ақшалай қаражаттың болуы болжамдарын негізге ала отырып, әрбір есепті күндегі жағдай бойынша жасалған «пут» және/немесе «колл» опциндарының орындалуын бағалайды, сондай-ақ әрбір портфельдік компанияның жарғылық капиталынан шығу жөніндегі өз жоспарларын ескереді (опционды «пут» орындауға ұсыну немесе үшінші тараптарға сату).

Опционның «пут» және/немесе «колл» немесе Қоғам басшылығының нарықтық шарттарда үшінші тараптарға сату арқылы инвестициялар объектісінен шығу ниеті орындалмаған жағдайда, осы инвестицияның әділ құны EBITDA-ның болжамды сату көлемі, бағасы,

өзіндік құны, күрделі шығындар деңгейі және рентабельділігі негізінде DCF-моделі арқылы бағаланады. Дисконттау мөлшерлемесі ашық көздерден алынған нарықтық деректер, инвестициялар объектілерінің кредиттері туралы ақпарат, сондай-ақ капитал құрылымы бойынша орташа салалық мәндер негізінде есептеледі.

Қалған жағдайларда осы инвестицияның әділ құны опциондық шарт бойынша кестеге сүйене отырып болжанған ақша қаражаттарының дисконтталған ағыны әдістемесін пайдалану арқылы бағаланады. Дисконттау мөлшерлемесі капиталдың орташа өлшенген құнын бағалау негізінде есептеледі.

Тікелей инвестициялардың портфельдік қорларына үлестік инвестициялар Қоғамның инвестициялардың түпкілікті объектілеріне қатысу үлесінің әділ құны және осы қордың бас әріптесінің өзекті есептерінен алынған ақпарат негізінде айқындалған әрбір Қордың қалдық таза активтері бойынша бағаланады. Кросс-тексеру ретінде қорлардың есептілігінде ұсынылған елеулі инвестициялардың әділ құнына олардың параметрлері бойынша ұқсас баға белгіленетін үлестік инвестициялар бойынша мультипликаторларды есептеу, сондай-ақ инвестициялардың елеулі объектілері және олардың үлестік құралдарымен нарықтық мәмілелер туралы өзге де қолжетімді ақпаратты талдау арқылы талдау жүргізіледі. Осы инвестициялардың әділ құнын бас серіктестердің есептерінен алынған ақпаратқа қатысты қайта есептеу қажеттігін көрсететін мән-жайлар анықталған жағдайда, Қоғам тиісті түзетулерді орындайды.

Қоғамның пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша ескерілетін және әділ құн иерархиясының 3-деңгейіне жатқызылған борыштық құралдарға салған инвестициялары SPPI-өлшемшартты қанағаттандырмайтын қарыздар болып табылады, өйткені олар кредиттік берешекті жарғылық капиталға, шарттық келісімдерге және т. б. айырбастау шарттарын қамтиды.

Борыштық инвестициялардың әділ құны қарыз шарты бойынша өтеу кестесі негізінде болжанған ақшалай қаражаттардың дисконтталған ағыны әдістемесін пайдалану арқылы бағаланады. Дисконттау мөлшерлемесі әрбір қарыз алушы үшін олар үшін есептелген кредиттік рейтинг негізінде кредиттік тәуекел үшін маржаны бағалау негізінде есептеледі.

Келесі кестеде әділ құн иерархиясының 3 деңгейіне жатқызылған әділ құнды бағалауға қатысты 2024 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін салыстыру берілген:

	Еншілес ұйымдарға инвестициялар	Бірлескен кәсіпорында рға инвестициялар	Басқа үлестік қаржы активтері	Басқа да борыштық қаржы активтері	Инвестиция лық қаржы активтері	Әділ құн бойынша бағаланатын активтердің барлығы
мың теңге	ар	ар				
Кезең басындағы қалдық	162,972,356	42,461	10,418,631	-	73,072	173,506,520
Пайда немесе залал құрамында көрсетілетін активтермен жасалатын операциялардан таза шығын	(1,103,376)	(130,696)	(383,375)	(1,696,731)	13,156	(3,301,022)
Сатып алу	11,113,115	174,580	584,765	27,720,000	-	39,592,460
Жұмсалуды	(7,183,350)	-	(348,813)	-	(34,999)	(7,567,162)
Кезең соңындағы қалдық	165,798,745	86,345	10,271,208	26,023,269	51,229	202,230,796

2024 жыл ішінде қоғамның 2024 жылғы 1 тамыздағы шешіміне және Kazyna Seriktes B. V. Басқармасының 2024 жылғы 28 тамыздағы шешіміне сәйкес Kazyna seriktes B. V. еншілес ұйымының жарғылық капиталын 15 миллион АҚШ долларына (7,183,350 мың теңге) төмендету жүзеге асырылды және бұл ақшалай қаражат қоғамға инвестициялық жобаларды одан әрі тікелей қаржыландыру мақсатында қайтарылды.

Сондай-ақ, 2024 жыл ішінде Kazyna seriktes B. V-мен қолданыстағы келісімге және 2024 жылғы 21 маусымдағы және 2024 жылғы 27 қарашадағы төлем туралы алынған талаптарға сәйкес Қоғам еншілес ұйымның жарғылық капиталына 10,760,000 мың теңге мөлшерінде ақшалай қаражат енгізді. Кейіннен бұл қаражатты КСМ Sustainable Development Fund C. V. Өңдеуші өнеркәсіпті дамыту тұжырымдамасы (ӨКДТ) бағдарламасы аясындағы жобаларға инвестициялау үшін аударды.

Келесі кестеде әділ құн иерархиясының 3 деңгейіне жатқызылған әділ құнды бағалауға қатысты 2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін салыстыру берілген:

	Еншілес ұйымдарға инвестицияла р	Бірлескен кәсіпорындарға инвестицияла р	Басқа үлестік қаржы активтері	Инвестициял ық қаржы активтері	Әділ құны бойынша бағаланатын активтердің барлығы
мың теңге					
Кезең басындағы қалдық	135,137,215	807,402	9,718,745	417,200	146,080,562
Пайда немесе залал құрамында көрсетілетін активтермен жасалатын операциялардан түскен таза кіріс	3,052,479	(978,930)	(196,903)	162,728	2,039,374
Сатып алу	24,790,295	213,989	924,220	-	25,928,504
Жұмсалуды	(7,633)	-	(27,431)	(506,856)	(541,920)
Кезең соңындағы қалдық	162,972,356	42,461	10,418,631	73,072	173,506,520

2023 жыл ішінде Басқарма отырысының хаттамасы негізінде Қоғам «Baiterek Venture Fund» акционерлік қоғамының акцияларын басымдықпен сатып алу құқығын іске асыру мақсатында жалпы құны 15,000,000 мың теңгеге 1 акция үшін 1 мың теңге бағамен 15,000,000 дана көлемінде 15,000,000 мың теңге үлес қосты.

Сондай-ақ, 2023 жыл ішінде Kazyna seriktes B. V-мен қолданыстағы келісімге және 2023 жылғы 13 қазандағы және 2023 жылғы 12 желтоқсандағы төлем туралы алынған талаптарға сәйкес Қоғам еншілес ұйымның жарғылық капиталына 9,240,000 мың теңге мөлшерінде ақшалай қаражат енгізді. Кейіннен бұл қаражатты КСМ Sustainable Development Fund C. V. Өңдеуші өнеркәсіпті дамыту тұжырымдамасы (ӨКДТ) бағдарламасы аясындағы жобаларға инвестициялау үшін аударды.

Келесі кестеде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құн иерархиясының 3-деңгейіне жатқызылған пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша ескерілетін үлестік және борыштық құралдарға (оның ішінде еншілес ұйымдар арқылы) инвестицияларды бағалау үшін пайдаланылған бағалау әдістері және елеулі бақыланбайтын бастапқы деректер туралы ақпарат берілген:

Құрал түрі	Компаниялар қызметін жүзеге асыратын салалар	Әділ құны мың теңге	Бағалау әдісі	Елеулі бақыланбайтын деректер	Мәндер ауқымы	Елеулі бақыланбайтын деректердің өзгеруінің әсері
Белгіленбеген үлестік құралдар-инвестициялар объектілері	Көлік және логистика	44,276,728	Опциондық шарт бойынша дисконтталған ақша ағындары	Капиталдың орташа өлшенген құны	14.82%	Капитал құны төмендеген жағдайда бағалау әділ құны артады
	Өндіріс	14,512,699	Опциондық шарт бойынша дисконтталған ақша ағындары, кіріс тәсілі	Капиталдың орташа өлшенген құны; EBITDA рентабельділігі	16.33%-18.77%; 16.72%	EBITDA капиталының құны/өсуі төмендеген жағдайда бағалау әділ құны артады
	Ауыл шаруашылығы	14,840,939	Опциондық шарт бойынша дисконтталған ақша ағындары	Капиталдың орташа өлшенген құны	16.33%	Капитал құны төмендеген жағдайда бағалау әділ құны артады
	Баламалы энергетика	7,460,392	Табыс тәсілі	EBITDA рентабельділігі	82.43%	EBITDA өскен жағдайда бағалау әділ құны артады
	Білімі	2,536,387	Табыс тәсілі	EBITDA рентабельділігі	34.60%	EBITDA өскен жағдайда бағалау әділ құны артады
	Медициналық диагностика	2,229,219	Опциондық шарт бойынша дисконтталған ақша ағындары	Капиталдың орташа өлшенген құны	16.73%	Капитал құны төмендеген жағдайда бағалау әділ құны артады
	Туризм	246,567	Опциондық шарт бойынша дисконтталған ақша ағындары	Капиталдың орташа өлшенген құны	17.77%	Капитал құны төмендеген жағдайда бағалау әділ құны артады
	Бөлінбейтін үлестік құралдар-жеке капиталдың портфельдік қорлары	66,822,360	Таза активтердің түзетілген құны	қолданылмайды	қолданылмайды	қолданылмайды
Белгіленбеген үлестік құралдар-маңызды емес еншілес компаниялар		669,011	Таза активтердің түзетілген құны	қолданылмайды	қолданылмайды	қолданылмайды
Қарыз құралдары		53,421,151	Қарыз шарты бойынша дисконтталған ақша ағындары	Кредиттік тәуекел маржасы	1.60%- 6.82%	Кредиттік тәуекел жоғарылаған жағдайда бағалау әділ құны төмендейді
Барлығы		207,015,453				

Келесі кестеде 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құн иерархиясының 3-деңгейіне жатқызылған пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша ескерілетін үлестік және борыштық құралдарға (оның ішінде еншілес ұйымдар арқылы) инвестицияларды бағалау үшін пайдаланылған бағалау әдістері және елеулі бақыланбайтын бастапқы деректер туралы ақпарат берілген:

Құрал түрі	Компаниялар қызметін жүзеге асыратын салалар	Әділ құны мың теңге	Бағалау әдісі	Елеулі бақыланбайтын деректер	Мәндер ауқымы	Елеулі бақыланбайтын деректердің өзгеруінің әсері
Белгіленбеген үлестік құралдар-инвестициялар объектілері	Көлік және логистика	45,093,800	Табыс тәсілі	EBITDA рентабельділігі	14.59%	EBITDA өскен жағдайда бағалау әділ құны артады
	Ауыл шаруашылығы	17,107,101	Опциондық шарт бойынша дисконтталған ақша ағындары, кіріс тәсілі	Капиталдың орташа өлшенген құны; EBITDA рентабельділігі	16.37%-19.02%; 10.08%-22.24%	EBITDA капиталының құны/өсуі төмендеген жағдайда бағалау әділ құны артады
	Өндіріс	12,081,480	Опциондық шарт бойынша дисконтталған ақша ағындары, кіріс тәсілі	Капиталдың орташа өлшенген құны; EBITDA рентабельділігі	16.91%-20.84%; 17.64%	EBITDA капиталының құны/өсуі төмендеген жағдайда бағалау әділ құны артады
	Баламалы энергетика	6,052,722	Табыс тәсілі	EBITDA рентабельділігі	66,38%	EBITDA өскен жағдайда бағалау әділ құны артады
	Білімі	2,786,273	Табыс тәсілі	EBITDA рентабельділігі	50,28%	EBITDA өскен жағдайда бағалау әділ құны артады
	Медициналық диагностика	2,356,387	Опциондық шарт бойынша дисконтталған ақша ағындары	Капиталдың орташа өлшенген құны	16.20%	Капитал құны төмендеген жағдайда бағалау әділ құны артады
	Туризм	183,699	Опциондық шарт бойынша дисконтталған ақша ағындары	Капиталдың орташа өлшенген құны	17.27%	Капитал құны төмендеген жағдайда бағалау әділ құны артады
	Бөлінбейтін үлестік құралдар-жеке капиталдың портфельдік қорлары	67,077,674	Таза активтердің түзетілген құны	қолданылмайды	қолданылмайды	қолданылмайды
Белгіленбеген үлестік құралдар-маңызды емес еншілес компаниялар		401,198	Таза активтердің түзетілген құны	қолданылмайды	қолданылмайды	қолданылмайды
Қарыз құралдары		20,131,729	Қарыз шарты бойынша дисконтталған ақша ағындары	Кредиттік тәуекел маржасы	1.05%-9.60%	Кредиттік тәуекел жоғарылаған жағдайда бағалау әділ құны төмендейді
Барлығы		173,272,063				

Қоғам басшылығы әділ құнды бағалау 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша негізделген және барабар деп санайды, алайда әртүрлі әдістер мен пайымдауларды қолдану әділ құнды әртүрлі бағалауға әкелуі мүмкін екенін ескереді.

Төменде Қоғам ағымдағы жағдайда мүмкін деп санайтын көрсетілген елеулі бақыланбайтын деректердің өзгеруіне үлестік және борыштық құралдарға (оның ішінде, еншілес ұйымдар арқылы) инвестициялардың әділ құнын бағалау сезімталдығының талдамасы келтірілген. Есептеулер барлық басқа айнымалы көрсеткіштер өзгеріссіз қалады деген болжамға негізделген:

- баға белгіленбейтін үлестік құралдар үшін-инвестициялық объектілер-EBITDA капиталының/кірістілігінің орташа өлшенген құнын 1% азайту және арттыру;
- басқа белгіленбеген үлестік құралдар үшін-таза активтердің құнын 10 % түзету;
- қарыз құралдары үшін-несиелік тәуекел үшін маржаның 1% төмендеуі және ұлғаюы.

мың теңге	2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құнға әсері	
	Қолайлы	Қолайсыз
Белгіленбеген үлестік құралдар-инвестициялар объектілері		
Баламалы энергетика	1,431,721	(895,649)
Өндіріс	755,994	(675,504)
Білімі	318,329	(264,335)
Ауыл шаруашылығы	176,659	(166,590)
Көлік және логистика	67,659	(65,440)
Медициналық диагностика	57,606	(55,680)
Туризм	1,482	(1,461)
Баға белгіленбейтін үлестік құралдар - басқалары		
Жеке капиталдың портфельдік қорлары	6,682,236	(6,682,236)
Маңызды емес еншілес компаниялар	66,901	(66,901)
Қарыз құралдары	1,119,359	(1,080,144)
Барлығы	10,677,946	(9,953,940)

мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құнға әсері	
	Қолайлы	Қолайсыз
Белгіленбеген үлестік құралдар-инвестициялар объектілері		
Өндіріс	1,477,860	(1,475,400)
Ауыл шаруашылығы	1,128,741	(991,813)
Баламалы энергетика	999,341	(852,894)
Көлік және логистика	412,070	(354,873)
Білімі	269,330	(232,421)
Медициналық диагностика	4,567	(4,389)
Туризм	1,104	(1,088)
Баға белгіленбейтін үлестік құралдар - басқалары		
Жеке капиталдың портфельдік қорлары	6,707,767	(6,707,767)
Маңызды емес еншілес компаниялар	40,120	(40,120)
Қарыз құралдары	417,846	(401,943)
Барлығы	11,458,746	(11,062,708)

Келесі кестеде әділ құнды бағалау жатқызылған әділ құн иерархиясының деңгейлері бөлінісінде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құн бойынша бағаланбайтын қаржы құралдарына талдау ұсынылған:

мың теңге	2-деңгей	Барлығы, әділ құн	Барлығы баланстық құн
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаты және олардың баламалары	16,332,293	16,332,293	16,332,293
Клиенттерге берілген қарыздар	9,943,884	9,943,884	10,879,125
Инвестициялық қаржылық активтер	6,203,973	6,203,973	5,468,996
Өзге қаржы активтері	51	51	51
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(10,096,167)	(10,096,167)	(10,255,207)
Басқа да қаржылық міндеттемелер	(318,288)	(318,288)	(318,288)

Келесі кестеде әділ құнды бағалау жатқызылған әділ құн иерархиясының деңгейлері бөлінісінде 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құн бойынша бағаланбайтын қаржы құралдарына талдау ұсынылған:

мың теңге	2-деңгей	Барлығы, әділ құн	Барлығы баланстық құн
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаты және олардың баламалары	33,383,972	33,383,972	33,383,972
Клиенттерге берілген қарыздар	9,577,054	9,577,054	10,679,384
Инвестициялық қаржылық активтер	8,408,979	8,408,979	8,192,773
Өзге қаржы активтері	23	23	23
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(10,005,236)	(10,005,236)	(10,005,236)
Басқа да қаржылық міндеттемелер	(230,461)	(230,461)	(230,461)

25 Есепті күннен кейінгі оқиғалар

2024 жылы, әсіресе 2024 жылдың 4- тоқсанында теңге бағамының күрт әлсіреуі орын алды. 2024 жылғы 1 қаңтардағы бағаммен салыстырғанда 2024 жылғы 31 желтоқсандағы теңге бағамы 70,55 теңгеге әлсіреді, бұл шетел валютасымен операциялар бойынша қайта бағалаудан түскен пайданың ұлғаюына әкелді.

2025 жылдың басынан бастап ағымдағы сәтке дейін теңге бағамының АҚШ долларына қатысты нығаюы байқалады.

Қазынашылық портфельдің АҚШ долларындағы үлесі 54,10%, теңгемен – 45,90% құрайды. Тиісінше, теңгенің 28,40 теңгеге нығаюы шетел валютасымен жасалған операциялардан құнсыздану жағына қарай таза пайда/(залал) көрсеткішіне әсер етеді.

Бұл ретте Қоғам валюталық тәуекелдерді бақылайды және мөндердің сыни деңгейге дейін төмендеуін күтпейді.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жеке қаржылық есептілікті Қоғам басшылығы 2025 жылғы 6 наурызда мақұлдады.